

Uvodnik

Danijel Devetak

Brez dreves ni sadov

Kako velika svetnika sta sv. Peter in Pavel! Prvi - ribič, ki je zatajil Kristusa - je kljub svoji šibkosti postal skala, na kateri je Jezus sezidal svojo Cerkev; drugi - farizej, ki je preganjal prve kristjane in nato padel s konja - pa govori o tem, da niso pomembna pravila, temveč goreča ljubezen, ki "vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestane". In vendar, pravijo, se nista razumela. Zanimivo pa je, da Cerkev obhaja spomin dveh svetih mož na isti dan...

Na praznik velikih apostolov marsikje potekajo duhovniška posvečenja. Tudi zato, ker je novih maš vedno manj, kar nekaj pa je še srebrnih, zlatih, bisernih, diamantnih ali drugih, je morda primerno kaj več razmišljati o duhovnih poklicih.

Z veliko hvaležnostjo se spominjam na - med sabo tudi zelo različne - duhovnike, ki so me v življenju zaznamovali: na tiste, ki so me kot otroka učili moliti ali so v meni prebudili ljubezen do knjig; na tiste, ki so pri skvitih pripovedovali zgodbe ali učili igrati nogomet; na tiste, ki so mi bili že takrat vzori izobraženosti, pokončnosti in velikodušnosti. Šele sedaj vidim, kako pomembno je bilo zame v mladih letih poznati duhovnike, ki so v meni vzbujali spoštovanje s svojo predanostjo ljudem, dobroti in zdravemu možatostjo. Nas mlade so sami iskali, znali so se nam približati v burnem odrasčanju, v tišini so najprej prisluhnili našim dvomom in strahovom, nato pa so tudi povedali modro in jasno besedo. Redno smo se srečevali, skupaj smo snovali načrte in jih tudi uresničevali. Spodbujali in opogumljali so nas ter nam odpirali nova obzorja. Gotovo so za nas tudi veliko molili. Ko so se pogovarjali s kom, niso gledali na uro ali odgovarjali na telefon. Ob njih si se čutil sprejetega in morda celo, da nisi najslabši človek na svetu... Mlad človek vse to potrebuje morda še bolj kot kruha in zraka! In take izkušnje ga ne morejo ne zaznamovati za vedno. Ne morejo ne prinašati sadov.

V zrelejših letih izjemno cenim duhovnike, ki so živi svetniki (tudi taki so še med nami!): možje molitve, trdne vere, neomajnega upanja in velike ljubezni do vseh, ki so v stiski. Tudi če so jim lažje že beli, so v srcu čisti kot otroci. Cenim take, ki imajo "občutek za socialo" in se znajo približati ljudem v vsakdanjem tekanju; take, ki se kot pastirji - kot je lepo povedal papež Frančišek - ne bojijo imeti "vonja po ovcah". Ne nazadnje cenim take, ki se v homilijah ne obračajo samo na otroke, ki obiskujejo nauk, temveč imajo tudi kakšno tehtno misel oz. moder napotek za duhovno rast odraslih. In ko slišim govoriti o molitvi za duhovne poklice, si ne morem kaj, da ne bi molil tudi za to, da bi se ljudje še znali imeti radi. Zdi se namreč, da je tudi takih oseb - prav tako kot duhovnikov - vedno manj. Kako je žalostno v naših krajih slišati ob začetku leta župnike, ko navajajo število pogrebov (vedno visoko), porok in krstov (teh je neprimerno manj, če sploh še so) v letu prej... Zato molim, da bi mladi znali sprejemati trajne odločitve, da bi se odločali za družino, da bi imeli otroke in bi se še naprej imeli radi. Ljubezen, vzgoja v zdravem krščanskem duhu in molitve so odlični humus za - tudi zelo različne - duhovne poklice, ki bi bili skala in goreča duša naših skupnosti. Tako okolje namreč ponuja človeku obzorje, da gleda naprej, onkraj sebe. Če ne skrbimo za zdravo rast dreves, bomo zaman pričakovali dobre sadove!

Vse najboljše, Profesor!

Ob častitljivem življenjskem mejniku pisatelja Alojza Rebule Dragocenemu učitelju ob jubileju!

Povabilo urednika, prijatelja Jurija Paljka, naj obeležim za Novi glas jubilej dragega profesorja Alojza Rebule, me je zelo počastilo, saj bi verjetno veliko nadarjenih slovenistik in slovenistov znalo in zmoglo veliko in drugače napisati. V tem jubilejnim času, ko prihaja pri Cankarjevi založbi do ponatisa velike umetnine - romana *V Sibilinem vetru*, ko prihaja do ponatisa krajšega romana *Devinski sholar*, se ponovno poglobljanje v čudežni svet Alojza Rebule pravzaprav odpira pred mano kot dar. Pisatelj je namreč zaznamoval vse, ki smo ga spoznali ali ki smo bili njegovi dijaki, s svojim smislom za umetnost kot višjo kategorijo duha. Ki ni samo naš, primorski, slovenski, ampak, če povemo s Kosovelom, sodobni, evropski in večni. Vodi nas v razmišljanje o smislu, tudi ker beseda in umetnost tesno zaznamujeta našo zemeljsko bit: družba ali narod, ki pozablja na to izhodišče, to sta družba ali narod mrtvih, torej. Ni naključje, da je Srečko Kosovel, po Prešernu največji slovenski duhovni genij, kakor ga imenuje Rebula, začrtal svoj miselni program v besedah: "Moje življenje je moje, slovensko, sodobno, evropsko in večno" in s tem kvalificiral slovensko ustvarjanje, ki zaradi svoje izvirnosti, duhovne širine in revolucionarnosti pripada vrhu evropske misli, ker potrjuje, da se človekova zavest lahko zasnuje in določa preko umetnosti - v Rebulovem primeru preko besede, ki ostaja za Slovence eno bistvenih področij ali bistveni prostor reprezentacije in avtorefleksije. Zgodovinski dogodki, človeške izkušnje in raznoliki miselni tokovi so ostajali odprti svetovnemu dogajanju, epohalnim spremembam, duhovni revoluciji znotraj in izven sebe, saj je bilo dvajseto tudi za nas stoletje velikih preobratov, kjer so ideologije in revolucije spreminjale ravnotežja, znotraj katerih so osebna, individualna svoboda in posred-

no seveda tudi svoboda ekspliciranja lastnega prepričanja vse bolj izgubljali svoje mesto in svojo pomenskost. Žrtve vseh teh nasilnih prevratov in preobratov so bili predvsem nedolžni, tisti, ki so verjeli v idejo, ki so verjeli, da niso krivi samo zaradi tega, ker so na napačni strani ali pripadniki napačne narodne skupnosti.

V svetu, ki se izpostavlja vedno večji (hedonistični) antropocentričnosti, postaja vprašanje smisla človekovega bivanja skoraj zasenčeno. Tudi če odmislimo vprašanje o obstoju Boga, se s smislom Božjega dejanske soočamo vseppek, ko se ozaveščamo o sebi-subjektu, ki se znajde, *hic et nunc*, v imanentnem, ki mu je dano, stremi pa - to vsak izmed nas z vsakim svojim še tako banalnim dejanjem, ki sproži nova dejanja in nove stvarnosti - po večnosti. Tako Dušan Pirjevec:

"Človek, ki je postavljen le še sam nase in je sam svoj edini temelj, išče nekaj, kar bi bilo več od njega, išče transcendenco, vendar pa je že vnaprej jasno, da jo lahko najde le v samem sebi, saj je načeloma in v celoti odvisen le od svojih lastnih sredstev in le od samega sebe, ker je pač edino središče vseh razmerij in vsega znanja". Človeku je ob rojstvu dana neka narodnost, ki jo lahko vsakdo s svojim racionalnim pristopom slednjič še potrdi, ko zavestno potrdi svojo pripadnost, v kateri se prepoznavajo. Predznak te izbire ni sam po sebi negativen ali pozitiven. Pač je. In kot tak lahko predstavlja moralno ali etično zavezo, za pisatelja pa tudi absolutno izbiro, ker predpostavlja življenjsko in umetnostno zavezništvo jeziku, v katerem ali preko katerega bo stremel po večnosti: to je velika predpostavka celotnega znamenitega opusa Alojza Rebule.

/ dalje na str. 4
Tatjana Rojc

Javno financiranje Kam in kako naprej?

Dosedanji sistem javnega financiranja manjšinskih ustanov je prišel do končne postaje. Vsi, od krovnih organizacij do posameznikov, bomo poskusili čim bolj upočasniti prihod na to postajo, pa vendar jo že vidimo na obzorju. Nujno je, da razmislimo, kam in kako naprej. Ni dopustno, da se deželna komisija za slovensko manjšino loti prerazporeditve sredstev oz. krčenja prispevkov brez kriterijev, ki morajo biti seveda podrejeni ciljem slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Področje glasbenega šolstva je še posebno pomembno v manjšini in njegov sistem financiranja je potreben reforme. Najprej si je treba razjasniti, koliko "velja" glasbeno šolstvo v manjšinski stvarnosti. Nihče od nas si ne more predstavljati našega prostora brez glasbe, tako kakor si ga ne moremo zamisliti brez športnih dejavnosti. Odločitev deželne komisije, da gradi športno dejavnost, je načelno pravilna, vendar v resnici bi bilo bolj smotrno razmišljati o konceptu "ciljne skupine", t. j. za koga delamo. Glede te izhodiščne točke bi si bili vsi edini, da je manjšinska prioriteta vključevanje mladih v dejavnosti slovenskih društev. Nastopil je torej čas, da se pri dodelitvi in delitvi prispevkov slovenski manjšini (naj bodo italijanskega ali slovenskega izvora) upoštevajo nove smernice. Treba je ovrednotiti delo manjšinskih ustanov na osnovi njihovega kvalitativnega uspeha na specifičnem področju delovanja ter na osnovi njihove vloge v prostoru.

/ str. 2
Mara Černić

Obžalovanje stranke SSK

Izigravanje skupnega predstavništva

Slovenska skupnost obžaluje dejstvo, da nekatere manjšinske komponente, namesto da bi prispevale k vsaj minimalni enotnosti v manjšini, ki jo danes predstavlja žal le še Skupno predstavništvo (SSK, SSO, SKGZ, koordinacija Slovencev v Demokratiški stranki in Federacija leve, namenoma kršijo in izigravajo v tem forumu sprejete sklepe. Na zadnjih dveh sestankih Skupnega predstavništva je bilo namreč dogovorjeno, da bo v senatu vložen amandma z dogovorjenim tekstom, na podlagi katerega bi dežela FJK dobila dodaten sedež v senatu, rezerviran za slovensko manjšino. Amandma naj bi vložili bodisi senatorji Južnotirolske ljudske stranke (SVP) kot senatorji Demokratske stranke (DS). Prav tako je bilo tudi dogovorjeno, da bo slovenska poslanka Tamara Blažina izposlovala sestanke Skupnega predstavništva z ministrico za reforme Mario Eleno Boschi, ki v imenu vlade spremlja reformo senata in tudi spremembe volilnega zakona. Kljub takšnemu dogovoru se je

slovenska poslanka odločila, da po senatorju Francescu Russi vloži drugačen amandma, ki posega tudi v način izvolitve slovenskega senatorja, pa čeprav je bilo na Skupnem predstavništvu dogovorjeno, da naj bi v ustavo za zdaj tega ne pisali in prepustili kasnejšemu volilnemu zakonu, da določi način izvolitve. Senatorju Russu, ki je interveniral v splošni razpravi v senatu, pa se ni zdelo potrebno, da bi vsaj z besedico omenil vprašanje zajamčenega zastopstva za Slovence. Prav tako je tudi slovenska poslanka, v nasprotju z dogovorom sprejetim na Skupnem predstavništvu, izposlovala sestanek z ministrico za reforme Boschi, vendar je nanj povabila izključno vodjo Koordinacije Slovencev v DS Aleša Waltritscha in nikogar drugega iz Skupnega predstavništva.

Kaj je bil dejansko predmet takšnega pogovora, seveda ni bilo sporočeno, saj tudi ni mogoče več zaupati vsebinam tiskovnih sporočil, ki jih objavlja slovenska poslanka, glede na to, kar se je sedaj žal zgodilo. Postavlja se torej vpra-

šanje samega obstoja in smisla takšnega Skupnega predstavništva, v katerem pravzaprav nekaj sklepamo, nekateri pa delajo točno v nasprotni smeri. Gre torej za kršenje najosnovnejših pravil skupnega dogovarjanja oz. delovanja, ki je sicer po mnenju slovenske zbirne stranke bistvenega pomena za slovensko manjšino, še zlasti v tem trenutku, ko se pišejo ključne reforme, ki bodo lahko imele daljosežne posledice za celotno narodno skupnost v Italiji, bodisi na vsedržavni ravni kakor tudi v naši deželi, kjer se nakazujejo zelo nevarne poteze Seracchianijeve uprave v zvezi z reformo krajevnih avtonomij oz. občin.

Slovenska skupnost si bo seveda še naprej prizadevala, da bi v manjšini iskali vsaj minimalen konsenz glede ključnih vprašanj, ki se nas tičejo, žal pa taka ravnanja v celoti spodkopavajo še tisto minimalno zaupanje, ki je ključno za minimalno enotnost v manjšini.

**Deželni tajnik SSK
Damijan Terpin**

S 1. strani

Kam in kako naprej?

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel je organizacija, ki ponuja Gorici in vsej njeni okolici kakovostno glasbeno izobraževanje in posredno nudi tudi tiste večšine, ki so vsakemu posamezniku potrebne, da je kos družbenim in kulturnim izzivom časa. Zelo pomembna je smotrna uporaba javnih sredstev za glasbeno izobraževanje. Cilja na glasbenem področju (za nas Slovence) sta najmanj dva. Svoje energije moramo usmeriti v to, da se čim večje število otrok in družin vključuje v delovanje manjšine. V tem primeru je kazalnik (za merjenje tega cilja) število gojencev posamezne glasbene ustanove. Drugi cilj je težiti po vedno višji kakovosti naše izobraževalne ponudbe, ki naj bi bila primerljiva z evropskimi standardi. Ta cilj lahko merimo s kazalnikom, ki opisuje opravljene izpite po posameznih državnih standardih. Pri tem ne smemo niti pozabiti, da zaščitni zakon predvideva ustanovitev slovenske sekcije na tržaškem konservatoriju in konkretno finančno dotacijo. Danes je treba to varianto dobro premisliti in jo uglasiti s celotno reformo glasbenega šolstva ter jo oblikovati tako, da bo ustrezala glasbenim potrebam naše skupnosti. Osnovnima kazalnikoma bi dodala tudi korektno upravljanje, ki se mora odražati v finančni solidnosti organizacije. Naše glasbene ustanove so zelo okorne in ujele v tak sistem financiranja slovenske manjšine, ki je ustvaril so-odvisnost med različnimi organizacijami.

Potrebujemo bolj prožne organizacije, ki bi se prilagodile zunanjim dejavnikom, ter res dobro premišljeno rangiranje organizacij glede na njihovo poslanstvo in cilje. Glede na razmere, v katerih so se znašle slovenske manjšinske ustanove v letu 2012, in glede na splošno hudo finančno obdobje v Sloveniji in Italiji je nujno potrebno razmisliti o vlogi in poslanstvu sorodnih ustanov v manjšini.

Na glasbenem področju delujeta dve šoli: SCGV Emil Komel Gorica in Glasbena matica, ki pokriva celoten čezmejni prostor. SCGV Emil Komel deluje pretežno na Goriškem, medtem ko GM deluje na Tržaškem, na Videmskem in tudi na Goriškem.

Skupaj sta GM in SCGV Emil Komel v letu 2013 prejela 1.285.950,00 evrov (GM: 996.470,00 evrov za 600 gojencev; SCGV: 289.480,00 evrov za 327 gojencev). Če bi celoten prispevek za glasbeno šolstvo združili in ga porazdelili na osnovi števila vseh gojencev v posameznem šolskem letu in nato pomnožili vsako enoto s številom gojencev vsake glasbene ustanove, bi bila porazdelitev celotnega prispevka za glasbeno šolstvo pravičnejša. Seveda bi ta kazalnik morali dopolniti s kazalnikom o kakovosti izobraževanja in s kazalnikom o

solidnosti organizacije. V goriški pokrajini deluje 7 glasbenih šol (6, če odpišemo goriško fundacijo). Vse dobivajo (sicer skromno) finančno podporo od pokrajine glede na svoje delovanje in vlogo v prostoru. Nekatere so deležne tudi deželnega prispevka, ki ni za vse enak, temveč je podrejen specifičnosti vsake organizacije. Na dveh

šolah pouk poteka v slovenskem jeziku. Prepričana sem, da je to za našo narodno skupnost - mimo stare politične delitve, ki je botrovala tej situaciji - lahko tudi pozitivno, če nam bo uspelo ustvariti sinergije in sprožiti nove energije in projekte.

Kar se pa tiče hipoteze o združitvi obeh glasbenih šol, bi edina možna varianta morala predvidevati ohranitev finančne in umetniške samostojnosti goriške podružnice. SCGV Emil Komel bi prevzel skrb za celotno glasbeno šolstvo na Goriškem. Tako bi omogočili obstoj in uspešno delovanje obeh glasbenih ustanov.

Z grenkobo ugotavljam, da se borimo za preživetje in ne za razvoj, kar je za tak subjekt, kakršna je naša šola, ki ima ogromen potencial in veliko zalogo pozitivne energije, strašno omejujoče in skrb vzbujajoče. Šola s svojo dejavnostjo povezuje čezmejni prostor in pomeni pomembno središče, kjer se vzgajajo nove generacije v duhu medsebojnega spoštovanja in spoznavanja, saj obiskujejo šolo poleg učencev - slovenskih zamejcev - tudi italijanski otroci ter vedno več otrok iz obmejnih krajev v Sloveniji.

Zaskrbljenost Sveta slovenskih organizacij za reformo krajevnih uprav

Soglasna in dokončna odobritev dokumenta

Redno mesečno zasedanje Izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij je potekalo v sredo, 16. julija 2014, v sejni sobi Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici. Poleg poročil deželnega predsednika SSO Draga Štoka in pokrajinskih predsednikov za Tržaško, Goriško in Videmsko so odborniki obravnavali točke, ki so zadevale deželno reformo financiranja slovenskih organizacij, udeležanje projekta Tržaškega knjižnega središča, deželno reformo krajevnih uprav, nove dejavnosti v sklopu evroprojekta Enri in trenutno politično stanje v Sloveniji ter v deželi FJK.

Predsednik SSO Drago Štoka je v svojem poročilu podčrtal slovesnosti, ki so potekale pri Sv. Jakobu v Trstu in v Štandrežu pri Gorici, kjer sta duhovnika msgr. Dušan Jakomin, ki je tudi predsednik Duhovske zveze, in dekan Karlo Bolčina obhajala 65. oziroma 25. obletnico mašniškega posvečenja. Številna udeležba vernikov je razveseljiv dokaz, da v Cerkvi le ni tako slabo, kot se marsikje piše in misli. Drugi poudarek je bil na XVI. Vseslovenskem srečanju v Ljubljani, ki je letos potekalo v prostorih Državnega sveta. Dogodek je bil osredotočen na vprašanje mladih in Svet slo-

venskih organizacij je omogočil, da so po treh glavnih posegih lahko spregovorila mlada Simon Peter Leban iz Gorice in Jernej Šček iz Trsta. Poleg drugih nastopajočih v razpravi je potrebno poudariti še nastop Tanje Peric za stranko Slovenska skupnost in Martina Maverja za Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. Svoje poročilo je predsednik Štoka končal s srečanjem predsednikov Italije in Slovenije na Sveti Gori, pred katerim je prišlo do kratkega dogodka na skupnem goriškono-vogoriškem trgu, kjer so bili prisotni tudi predstavniki slovenske narodne skupnosti v FJK.

Predsedniško poročilo so dopolnili trije pokrajinski predstavniki. Za Benečijo je Giorgio Banchig seznanil izvršni svet SSO z uspešnim obiskom generalne konzulke Republike Slovenije Igrid Sergaš v Reziji. Goriški predsednik Walter Bandelj je poročal o vprašanju glasbenega šolstva na Goriškem in o dveh sestankih z Glasbeno matico in SCGV Emil Komel, Igor Švab pa o posegih pri tržaškem županu Robertu Cosoliniju za izvajanje vidne dvojezičnosti v mestu in na ostalem občinskem ozemlju.

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je nadalje obravnaval

točko o deželni reformi za financiranje slovenskih organizacij, med katero je bil dokončno odobren programski dokument, v katerega so bila vnesena dopolnila, ki so jih posredovale članice SSO. Dokument bo v kratkem izročen deželnemu odborniku Torrentiju, ki je napovedal bližnje zasedanje deželne komisije.

Deželni odbor pripravlja tudi reformo krajevnih uprav, s katero je bil tudi SSO seznanjen in deli zaskrbljenost, ki je zavladala med političnimi predstavniki ter izvoljenimi upravitelji, še posebno zaradi nevarnosti izgube upravne avtonomije. Svet slovenskih organizacij meni, da je pomembno ohraniti slovenske občine na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji v duhu zaščitnega zakona in na podlagi mednarodnih sporazumov, na katere vsi stalno pozabljajo pri sestavi takih ali drugačnih zakonov, ki zadevajo tudi slovensko narodno skupnost v FJK.

Izvršni odbor SSO je z zavidljivostjo sprejel v vednost poročilo Iva Corve o posvetu, ki je potekal na Pomorski postaji v sklopu evropskega projekta Enri. Prisotnost pomembnih, strokovno podkovanih gostov, kot so profesor na milanski politehniko Giuliano Dall'O', nekdanja evropska poslanka in jedrski fizik Romana Jordan, poslanka Serena Pellegrino ter več kot 60 inženirjev in arhitektov, je potrdila daljnoročno vizijo glede vse večjega pomena, ki ga bodo imeli obnovljivi viri energije tudi v tretjem sektorju ter na področju civilne družbe. Izid tega prvega posveta v sklopu evroprojekta Enri je tudi potrdil pravilno izbiro avtonomne poti, ki jo je SSO izbral pri črpanju finančnih sredstev iz evropskih programov.

Spoštovani profesor

ALOJZ REBULA

Ob visokem življenjskem jubileju Vam čestitamo in voščimo, da bi še dolga leta s slovensko pisano besedo pričali o žlahtnosti lepote, krščanski ljubezni in demokratičnih vrednotah svobodoljubnega Slovenca v evropski perspektivi.

SVET SLOVENSKEH ORGANIZACIJ
TRST - GORICA - VIDEM

Povejmo na glas

Goriški porodniški oddelek in predsodki

Uvodoma želimo izraziti mnenje, da smo v okviru tukajšnjih razmišljanj proti ukinitvi porodniškega oddelka v Gorici, in to iz več razlogov. Osrednji med njimi je ta, da bo svetovni razvojni tok namenjal vse manj sredstev nedobičkonosnim dejavnostim, kot so prav zdravstvo, za njim pa šolstvo in sociala, da bi na koncu lahko prišli celo do krčenja prispevkov za pokojnine. Večina vrhunskih izvedencev je navedeno usmeritev razvitega sveta napovedala, ker da bodo vajeti vse trdneje v rokah velikega kapitala, ki ne pozna obzirov. To je videti tudi pri t. i. racionalizaciji zdravstvenega sistema, kjer naša dežela ni izjema. Niso na udaru le porodniški oddelki, gre za združevanje cele vrste drugih zdravstvenih in laboratorijev, kar prevedeno v jasno govorico pomeni, da bo treba za določeno zdravljenje v drugo mesto in obratno, od drugod bodo prihajali oboleli k nam. In v odnosu na vse povedano bi morali biti na takšne poteze, se pravi osiromašenja, dosti bolj pozorni, kot sicer smo. Obstaja namreč nevarnost, da bomo navadni državljani vsak dan bolj izgubljali svoje pravice ter podlegali miselnosti, da v krizi menda ni mogoče ukrepati drugače - neprofitne stvari da so razkošje, ki ne more trajati večno. Nič manj pa ni pomenljiv drug vidik ukinitve porodniškega oddelka v Gorici in ta je v tem, da mestu ni uspelo uresničiti zdravstvenega sodelovanja z Novo Gorico, s čimer smo posegli v minula leta. Tedaj so bili vloženi veliki napor v tovrstno povezovanje,

dokler ni vse skupaj zastalo, ker so stopili na plan številni pomisleki in tudi predsodki. Vsa zadeva gotovo ni bila enostavna niti za eno niti za drugo stran, vendar je obotavljanje zelo odločno potrdilo Gorica z izgradnjo svoje nove bolnišnice in z zatrjevanjem, da želi ohraniti svoje italijanstvo oziroma samostojnost. Takšni argumenti so se zdeli, vsaj v duhu nove Evrope, neumestni in zastareli, zgodba okrog ukinjenega porodniškega oddelka pa vendar dokazuje, da imajo trdnjšo podlago, kot bi si človek mislil. Problem je nastal ob predlogu, da bi sile lahko strnila porodniški oddelka Gorice in Sempetra, toda do tega vsekakor smotrnega dejanja vsaj do danes ni prišlo. Ob dokončni ukinitvi oddelka v Gorici pa so nastopile bolj ali manj organizirane tukajšnje bodoče mamice z napovedjo, da bodo šle po novem roditi v Tržič, Palmanovo ali Trst, kar pa že kaže na delovanje predsodkov. Zakaj ne bi šle tudi v Sempeter, saj bi bilo uradno priznано, da se je otrok rodil v Gorici, italijanstvo bi bilo zagotovljeno? Ali pa bi bilo mogoče to, ker bi se otrok rodil na slovenskih tleh? Lahko da ni dovolj zaupanja v zdravstvo v Sloveniji? Da se razumemo: vsak ima pravico, da odloča o kraju rojstva svojega otroka, o tem ni najmanjšega dvoma. Pa vendar, ali ni najbližja porodnišnica tista, ki je najbolj varna? Bo vsaj misel na varnost odstranila škodljive zadržke in končno presegla očitno še vedno navzočo čeprav odpravljenjo mejo?

Janez Povše

POGOVOR Aleksander Furlan

"Sestavljavci programov koncertov naših zborov bi morali vsaj polovico skladb črpati iz slovenske zakladnice!"

"Naj mladi spoštujejo sebe in druge, predvsem pa naj ljubijo", nam je svobodno po sv. Avguštinu med intervjujem ob svoji nedavni osemdesetletnici povedal Aleksander Furlan - Šandrin, izvrsten narečni barkovljanski pesnik. V tej jezikovni inaci je zrasel kot otrok - "Mati je bila Barkovljanka, oče Gretan, doma pa smo vsi govorili barkovljansko". Aleksander Furlan je prepričan, da če bo človek govoril narečje, "bo gotovo ohranil ljubezen do slovenskega jezika. Še več: narečje je navsezadnje podlaga, na kateri temelji knjižni jezik". Njegova intimistična poezija temelji na preprostem, sicer nikakor ne banalnem, doživljanju vsakdana. Z nostalgičnim zanosom, upoštevajoč čas, ki nepreklicno tone, pesnik naniža z barvitim in dinamičnim slogom skupinske slike praznikov in delavskega vsakdana, dogajanja v delavnicah in na pašnih: ob vrstjenju se letnih časov so v njegovih verzih vselej prisotni ljudje, kleni domačini, delavni, zavedni, uporni, hudomušni in razigrani. Nekaj njegovih poezij so uglasbili tudi naši veliki skladatelji, kot na primer Ubald Vrabec in Adi Danev. "Najraje pesnim jutraj, ko je glava najbolj spočita", nam je povedal. Tudi najin pogovor je potekal v tem delu dneva.

Leta 2007 smo vas ob izidu vaše pesniške zbirke z naslovom *An popodan* (Mladika) prosili za intervju, na katerega ste rade volje privolili. Poezija je bila takrat povod za prijetno kramljanje. Ali bi se lahko najin sedanjí pogovor začel tam, kjer se je končal? Ste namreč v zadnjih letih napisali kakšno novo pesem?

Pisal sem, sicer nove pesmi čakajo v domačem predalu.

In kaj čakajo?

Čakajo na objavo, ki bo predvidoma čez dvajset let... Se pravi toliko, kolikor so čakale pesmi, ki so v knjižni obliki izšle leta 2007.

Ali se te zadnje pesmi vsebinsko dopolnjujejo s prejšnjimi? Rekel bi, da se. Glejte, pojasnil bi, da je bila tista izpred sedmih let moja edina pesniška zbirka. Da ne bo pomote...

Tone Pavček je nekoč dejal, da so najboljši pesniki tisti, ki v svojem življenju izdajo eno samo pesniško zbirko ali pa nobene. Na podlagi vaše založniške izkušnje, spadate v ta krog...

Dokler bomo razmišljali o tem, koliko gorja nam je prizadejal sobrat, ne pa o tem, koliko smo ga mi povzročili njemu, ne bomo doživeli niti sprave v naši sredi niti v matični domovini

mo pesniško zbirko ali pa nobene. Na podlagi vaše založniške izkušnje, spadate v ta krog...

Aha. Ampak veste, sem že v rizičnem položaju, saj nabiram material za novo zbirko. (Smeh!)

... tudi če bo izšla čez dvajset let...

Tudi!

Kako bi opredelili način vašega pesnjenja?

Rekel bi, da se v mojem pisanju zgoščajo izkušnje, ki sem jih v življenju imel z ljudmi. Zrcalijo se pogovori, ki so vzbujali mojo radovednost in spodbujali moja zanimanja. Spadam namreč v tisto generacijo, ki je živel v obdobju žive besede: nekoč so se ljudje pogovarjali drugače kot danes. Res je, tarnali so tudi večkrat eno in isto, toda beseda je bila beseda: bila je sredstvo za pripovedovanje.

Kakšni pa so danes ljudje?

Vtis imam, da vse bolj molčijo in sprejemajo, kar jim drugi odmerjajo..., če jim sploh kaj odmerijo.

Prejeli smo

"Slovenija potrebuje inteligentnega ključavničarja"

Delo je v sobotni prilogi 19. julija objavilo članek profesorja J. P. Damjana z naslovom *Trgovina je boljše kot vojna*. Žal je ta objava prišla natanko 20 let prepozno, potem ko je DZ RS julija 1994 na tajni celonočni seji sprejel Ustavni zakon* o ustanovitvi NLB in NKBM in prepustitvi obveznosti do varčevalcev izven RS v bančnih lupinah LB in KBM. Politični očetje te zakonodaje so trije ugledni bančni strokovnjaki: predsednik vlade dr. Janez Drnovšek, finančni minister mag. Mitja Gaspari in guverner banke Slovenije dr. France Arhar. Če bi se dalo v svetu mednarodnih financ s preimenovanjem oseba rešiti dolgove, bi že inteligentni ključavničar preimenoval Novo Jugoslavijo v Supernovo Jugoslavijo, ne pa da je Ti-

tova Jugoslavija plačevala dolgove črnogorskega kralja Nikole.

Z ustavnim zakonom, ki ga je DZ RS sprejel s soglasjem vseh političnih strank, ni nastala samo velikanska škoda za Slovenijo, o kateri piše dr. Damjan v svojem članku, ampak je Ustavni zakon* podlaga za to, da danes lahko vsak neetičen poslovnež pusti dolgove in zaposlene v starem podjetju in ustanovi novo, na katero pa je prej prenesel dobroimetje in posle. Kako naj sodno preganjamo tako početje kot nesprejemljivo, ko pa je vendar RS z ustavnim zakonom postavila to za najvišjo vrednoto in ustavno normo. Kje so bili ustavni pravniki vseh 20 let? In kako nas bodo ti rešili danes?

/ str. 12
mag. Boris Nemec

Spraševali ste me o načinu pesnjenja. Govoril bi o uporabi slovenskih besed, ki jih tudi v našem zamejstvu vse bolj nadomeščajo tujke. Verjamem, da tujih izrazov ne potrebujemo: mislim, da se jih poslužujemo predvsem zaradi brezbriznosti in lenobe, ki nam prestreže uporabo slovarja. Sprašujete me o ljudeh... Težko odgovorjam na to, kako sem se v teh desetletjih privajal na spremembe v družbi: težko je govoriti o občutkih in čustvih. Čustev se ne da razodeti kar tako. Verjamem pa, da je bilo nekoč življenje morda bolj preprosto od današnjega in da je bilo takrat mogoče na bolj preprost in svoboden način izražati svojo bit. Zaupam sicer v mlajše generacije: svojo poezijo sem vedno vrednotil na podlagi tega, koliko se dotakne bralcev, in veliko mladih mi je zaupalo, da je moje verze vzljubilo.

Kako se prepoznate danes v zamejskem okolju?

Naši krajevni mediji ne nenehno poročajo o željah po poenotenju raznolikih dejavnikov v manjšini. V tem načinu združevanja pa vidim le željo po drugačni porazdelitvi denarja. To ne sme biti vodilo v prihodnosti naše narodne skupnosti. Druge so stvari, ki bi nas morale združevati.

Se pravi?

Predvsem spoštovanje drug do drugega. Dokler bomo razmišljali o tem, koliko gorja nam je prizadejal sobrat, ne pa o tem, koliko smo ga mi povzročili njemu, ne bomo doživeli niti sprave v naši sredi niti v matični domovini.

Pri vaši osebnosti je bila vedno prepoznavna jasna nazorska opredelitev. Kot dolgoletni rajonski svetnik stranke Slovenske skupnosti na območju Grete, Barkovelj in Rojana ste se namreč preizkusili tudi v politiki. Svojo politično pot ste končali pred upravnimi volitvami leta 2011. Kaj ste se od te politične izkušnje naučili?

Naučil sem se predvsem to, da se moram učiti od svojih napak: to je zelo drago spoznanje, ker veliko, veliko stane... V dvajsetletnem političnem delovanju sem spoznal, da moraš druge spoštovati, zato da bodo oni prisiljeni spoštovati tebe. Dalj časa sem sicer prebil v opozicijskih vrstah, kar je dejansko oviralo moja prizadevanja. Še danes se rade volje spominjam nekaterih uspehov, ki pa so bili rezultat skupinskega dela.

Ali bi nam jih lahko naštel?

Edini slovenski napis v Barkovljah je poleg obeležja na sedežu slovenskega kulturnega društva na ul. Bonafata tisti, ki spominja na našega nekdanjega dušnega pastirja g. Škarbarja v borovem gozdiču na nabrežju. Kot rajonski svetnik sem to potezo izposloval na pobudo prav našega slovenskega kulturnega društva. Pri tem dejanju mi je veliko pomagal nekdanji podžupan Damiani. Politično zadoščenje sem imel še pri dveh posegih, in sicer pri ureditvi pločnika na ul. Bove to do železniškega mosta in pri

ureditvi stopnišča na koncu ul. Bonafata. Vse poteze in izbire, ki sem jih v tistih letih storil, bi jih ponovil. Po značaju sicer nisem nikoli bil politik, ljudje pa so mi vedno zaupali veliko število preferenc: čutili so verjetno mojo žel-

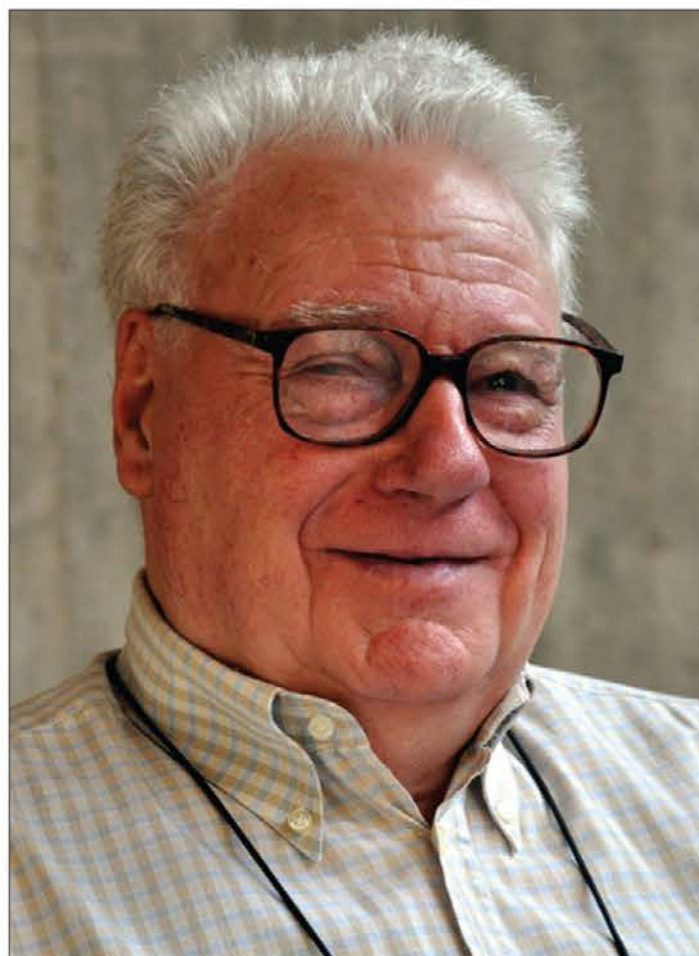

Foto IG

jo, da se posvetim temu, kar je 'najbolj slovensko'. Ni naključje torej, da sem svoje politično obdobje preživel v stranki lipove ve-jice.

Še vedno ste aktivni na cerkvenem zborovskem področju. Ljubezno do petja, zlasti cerkvenega, se pri vas krepi iz leta v leto...

Pevce sem postal pri 14 letih. Ne bi vedel z gotovostjo povedati, ali sem pristopil najprej k društvenemu zboru, ki ga je vodil Milan Pertot, ali pa k cerkvenemu zboru: dejstvo je, da sem bil vse življenje zvest obojima domačima pevskega sestava. Poudariti moram, da Barkovljani nismo nikdar pognili jasne ločnice med cerkveno in posvetno (levičarsko) dejavnostjo. Oba zbora sta namreč lahko računala na iste pevske moči. Ta naveza, ki temelji na spoštovanju načel bližnjega, se v Barkovljah k sreči nadaljuje še danes.

Kakšen pomen pripisujete petju, zlasti cerkvenemu: kako se

Slovinci smo bili med tistimi, ki smo si pesem želeli; ker nam ni bilo vedno lahko izpričati javno svoje istovetnosti, nam je pesem v tem pomagala.

lahko v njem razvija narodna zavest?

Cerkveno petje je nekaj posebnega! Verjamem, da se v prazgodovini cerkvenega petja niso povsem zavedali duhovnega dometa te dejavnosti. Človek se v petju spreminja, presega samega sebe. Po nekem daljšem razvojem

procesu je namreč Cerkev spoznala pomembnost in korist molitve v petju, še posebno v jeziku, razumljivem ljudstvu: spet glasba in beseda, in jo uporabila v pozitivnem smislu, v prid vere. Prav v cerkvi, ne samo katoliški, se je ro-

peli dekletom, so iste oblasti lo-vile in pretepale, vse to ne zaradi glasbe in melodije same, ampak zaradi besed, ki so prihajale s pesmijo iz ust teh mladih ljudi, ker je v besedi jasnost - naj bo pisana, peta ali izrečena - tista, ki pove, kaj človek je in kdo živi v določenem kraju. Besedo so spremenili v zločin in nam jo je bilo prepovedano uporabljati na kate-riliki način.

Kako ste doživljali cerkveno pevsko dejavnost nekoč in kako jo danes?

Ne izhajam iz pretirano verne družine. Moja mama je občasno zahajala v cerkev, nikoli mi ni preprečila obiskovanja svetih maš: slabega te ne bodo navadili - je pravila. Poleg tega so v cerkev zahajali dobri možje, ki so me dejansko posinovili, saj sem po očetovi strani postal kmalu sirota. Poleg tega je bila cerkev tudi prostor, kjer sem bil v stiku s slovenskim jezikom, kar je bilo pomembno za mladeniča, ki je imel za seboj le tri razrede na slovenski šoli. Se pravi, da sta me cerkev in petje v njej vedno spremljala v življenju in kovala tudi mojo osebnost in duhovnost. Verujem v Boga, ki je edini nad nami, nobeni osebi ne zaupam tako kot Njemu.

Kako bi nagovarjali mlajše pevce, da bi v čim večjem številu krepili cerkvene pevske sestave?

Vzemimo v poštev splošno pevsko populacijo naše narodne skupnosti. Če primerjamo prisotnost ženske populacije v naših zborih z moško, ugotovimo, da je žensk veliko, veliko več. Pomislimo le na to, kako kakovostna sta zbora Bodeča Neža in Kraški Slavček - Krasje: oba zbora sta dekliska. Ne bi zato nagovarjal de-

Naj dodam še to, da so bili v starih časih zbori prostor, ker so se mladi družili: dekleta so zahajala v zборе, ker so v njih peli moški in obratno: to se je dogajalo tudi pri cerkvenih zborih!

način molitve ne samo odobravali, ampak predvsem razširjali in priporočali. Če pustimo za trenutek ob strani našo že prirojeno skromnost, smo cerkveni pevci tisti, ki se najbolj približujemo Trubarju in njemu podobnim možem, ki nam priporočajo - molitev v petju. Mnogi so se je bali, drugi želeli, Slovenci smo bili med tistimi, ki smo si pesem želeli; ker nam ni bilo vedno lahko izpričati javno svoje istovetnosti, nam je pesem v tem pomagala. Nam ne naklonjenim je s tem ne samo delala pre-

glavice, celo bali so se je kot hudič žegnane vode, dokazov je na pretek. Mnoge naše organizacije in zborovodje, sposobne, spoštovane in na splošno cenjene, posebno v domačem okolju, so sovražne oblasti preganjale in zapirale v ječo kot 'nevarne elemente'. Mnoge fante, ki so sredi vasi za-

časih mladi družili prav v zborih: dekleta so zahajala v zборе, ker so v njih peli moški, in obratno: to se je dogajalo tudi pri cerkvenih zborih! Pevski sestavi so bili okoli-ja, kjer so se rojevale ljubezni, sam sem v zboru spoznal svojo ženo. Čudim se zato, zakaj dekleta danes ne privlačijo več fantov...

Pa še nekaj glede koncertov naših zborov: slovenski avtorji so pri snovanju programov premalo upoštevali. Jacobus Gallus (latiniziral je svoj priimek Petelin) je dobro zastopan. Sodobnikov pa je bore malo. Škoda, da Lajevca poredkoma slišimo. Bodeča Neža je verjetno edini zbor, ki se posveča Lebiču; iz obširnega Merkujevega repertoarja zbori zbirajo vedno ene in iste skladbe, Adija Daneva se lotevajo le zborovodje, ki ga osebno poznajo. Mislim, da bi morali sestavljavci programov koncertov naših zborov vsaj polovico skladb črpati iz slovenske zakladnice. To so pač moje želje.

Igor Gregori

S 1. strani

Dragocenemu učitelju ...

Edvard Kocbek ugotavlja, kako je "beseda za človeka začetek bivanja, utemeljevanje njegovega jaza v družbenem (...) redu. Vsak jezik je skupno predeleovanje spominov in skupno razumevanje skrivnosti, skupno doživljanje narave in zgodovine, medsebojno posredovanje izkustva, skupen boj zoper nevarnosti". In Alojz Rebula zapiše v *Senčnem plesu* leta 1960: "Jezik je življenje samo". Jezik je seveda najbolj evidentna odlika Rebulovega opusa. Če ta citat izznamemo iz konteksta, izzvani kot programski manifest. Delno bi pisatelj tovrstni manifest lahko utemeljil na osebnih izkušnjah človeka, ki je rojen v Šempolaju pri Trstu letu 1924, torej v kraju in trenutku, ko se je italijanski fašistični režim še bolj zaostрил po umoru socialističnega poslanca Matteottija, ki je uvidel (primorski Slovenci to že veliko pred njim, seveda), da je Italija prestopila meje pravne države in postala diktatorska. Na Primorskem se je začel najhujši genocidski trenutek. In beseda je bila zares začetek bivanja: pripadnost in glas, ki je bil - za otroka - domač in prepovedan obenem. Tako zapiše Rebula:

"A biti Slovenec ni nekaj kozmološkega. Je nekaj izključno zgodovinskega, čeprav ta zgodovinskost lahko zraste tudi v kozmično intenzivnost. Zgodovina - to pa je čas in prostor, to je minevanje geoloških dob in srčnih utripov, to je dialektika prahu, ki se vrača v prah. Občutek narodne pripadnosti je bivanjski atribut, podvržen minevanju in zato v različnih časih različen".

Vendar ta primarni inspirativni vzgib, ki ga Rebula v svojem zgodovinskem trenutku utemeljuje kot življenjsko potrebo, se sočasno umešča v drugačno, transcendentno pomenskost, ki je vezana na Besedo-Verbum, preko katere Rebula udejanja svoje osebnostno in ustvarjalno bistvo: prevajalec antičnih tekstov in Svetega pisma prav v slednjem razbira esenco sakralnosti in doživlja BESEDO, ki jo ume v vseh njenih razsežnostih, kot razodetje Božjega. Kot avtor postane torej v lastnem pričevanju Kristusa dejanski posrednik Božjega, čeprav se zaveda neprehodne limite, ki nam je dana. Nekako tako kakor zapiše Krištof Zupet: "Nekje je Jezus! (...) Prevzame nase vse trpinčenje in strašno smrt. Vera in ljubezen sta tisto, kar je obogatilo vse življenje in vse radosti in vse najstrašnejše bolečine! (...) tako se je nujno spogledati z osamo in preizkušnjo..."

Pričevanje Kristusa je za Rebulo izpoved Resnice, je najdenje smisla, ki onemogoča človeku, da bi tonil v brezkončnost nič. Pascal je zelo uspešno sintetiziral antitezo med sočasnostjo veličine in skromnosti človeka, ki temelji na privilegiju misli in zavesti.

Za ubesedenje teze in antiteze Alojz Rebula večkrat seže po zgodovinskem romanu (primarni elementi le-tega so prisotni in nuče

že v povesti *Devinski sholar* iz leta 1954), preko katerega primerja in identificira slovenstvo s kulturo krščanstva. Smisel Rebulovega pentatevha, poslednji cilj, prihod v obljubljeni deželo, znamenje ali vzorni zakon človeštva je iskanje - torej tudi literarni tekst po Rebuli na vsak način stremi k Absolutnemu.

Rebula izhaja iz življenja, ubesedi življenje, vendar njegovo pisanje je stalna repriza intimnega dvogovora zavesti in protizavesti. Dopusča si metaforo zgodovine, da pove sodobnost, metaforo pa nadgrajuje s svojo poetiko, zato se fabula razvija znotraj tega dvogovora; beseda je torej katarzično dejanje jaza, saj nima med dobrim in zlim, med upanjem in praznino: nič in antiteza nič, smisel v poetiki kot poanta za negacijo poetike brez smisla. Rebula dejansko ubesedi disharmonijo sveta in eksistence (svoje lastne ter človekove sploh) v izjemno harmonični obliki, ki ji skuša vsebina na nek način slediti: iskanje, širina, terminološke izbire odražajo ta poskus. V tem ni nikakršnega razkroja ali forsiranja: Rebula ustvarja v spoštovanju besede, ki jo ume kot etično in estetsko dejanje ali, točneje, potrebo. Tovrstna skladnost in harmonija sta možni samo pri Bogu, pri tem pa je umetnik posrednik tega poskusa: na nek način je disharmonična vsebina ujeta v skrajno harmonično obliko, ki jo Boris Paternu označuje s poanto "reda sredi raztrganosti", kar lahko pri Rebuli predstavlja nekakšen arhetipski odmev iz Prešerna, ki je zanj s Kosovelom edini slovenski resnično svetovni duh.

"Bog je za Rebulo neskončna skrivnost in kot taka edina možna rešitev, ki nam je dana in nam vendar paradokso ostaja nerazpoznavna".

Prometejevo usodo tragike eksistence namreč Rebula razkaja na posamezne fragmente, s katerimi karakterizira svoje junake, večne iskalce osvobajanja, ki se ne kaže več prek ukradenega ognja, kakor pri Prometejevem mitu, ampak preko iskanja Luči in Resnice: Prešernovo razpetost med nebom in peklo je mogoče aplicirati na Rebulovo misel kot v romantičnem pojmovanju Kristusa, uteljevanja človeškega in božjega obenem. Mediator tega odnosa med končnim in neskončnim, človeškim in božanskim pa je lahko umetnik, ki mu je dano, da razodene to neskončnost, in torej resnico, kar gotovo predstavlja Alojz Rebula s svojim literarnim in miselnim opusom.

Človek je v sodobnem svetu izgu-

bil boga, kakor ga ume antika, ki predstavlja sobivanje z božjim. Kar tudi pomeni, da ta izguba spodbija človekovo bistvo, kakršno je bilo prepoznavno od začetka naše vestne kulturne biti. Če pa to še dodatno razširimo, odkrijemo pravzaprav izgubo človečnosti ali človečnosti, ki predstavlja izraz

božjega, kar človeka dviga ali ločuje od ostalega sveta. To zaznamuje človekov propad v svet brez smisla, kar je za Rebulo svet brez Boga in torej brez vrednot in brez Človeka. Svet nič, čemur se Rebula upira. Krivda človeštva je v negaciji ali preziru Boga. Torej kaj je Bog? In kaj človek? Bog je za Rebulo neskončna skrivnost in kot taka edina možna rešitev, ki nam je dana in nam vendar paradokso ostaja nerazpoznavna. Zato časovne koordinate njegove pripovedi postanejo nestanovitne, neobremenjujoče ali nezavezujoče, ker se znotraj njih odvija nekaj veliko zanimivejšega: zavest o stalnem razvoju junakov in fabule same, ki je samo preteza (kakor vedno v literarni fikciji) ali zaznamek o tudi siceršnji nestanovitnosti oziroma o prehajanju v sfero sodobne svobodnosti. To je razlog, da romana Alojza Rebulu ne moremo dokončno uokviriti: lahko bi torej hazardirali trditi, da gre pri Rebulovem pripovednem opusu za neko sublimno literarno *hybris*, s katero so zaznamovani njegovi junaki in ki ji nujno lahko sledi samo katarza prek spoznanja resnično Božjega. Je torej besedno umetnost možno dojemati kot realizacijo tout court? Kot povratek k bistvu preko iskanja, kot izhod iz sebe za to, da je možna vrnitev vase ali k sebi? Heideggerjeva diferenciacija med BITIJE in BISTVOM se v Rebuli postavi kot vprašanje, ki evolvirava v tem, da se pojma v neki točki nekako pokrivata. Rebula se torej upira nitzschejevski zasnovi brez-božnega ali brez-božjega s tem, da s svojimi junaki dokazuje neobstoja nič in nesmisel nihilizma. To je jasno dokazano v romanu Kačja roža (1994) - z za Rebulo dokaj neobičajno zgodbo, kjer je pisatelj dejansko ubeseditel v tem smislu katarzično dejanje: avtor ustvari junaka Amosa Borsija. Florentinski pol-Jud iz ugledne družine se s sprejetjem funkcije v Trstu, kjer naj bi kot predstavnik velike italijanske kulture opravljal tudi nalogo informatorja in kulturnega kolonizatorja barbarske in primitivne slovenske skupnosti, spopade z nečim, kar presega njegovo čeprav ne ravno solidno pričevanje o lastni supremaciji, njegove judovski izvor in družinsko

tradicijo, premoč italijanske kulture nad slovensko in njegov odnos z ženskami, ki evolvirava ob srečanju treh likov, ki ga spremljajo na poti njegove odrešitve: stvarnost, v kateri živi Amos, je stalen predmet njegovega notranjega monologa - zavesti in protizavesti -, preko katerega Amosu Borsiju uspe spreobrniti vse lastne domnevne, in samo domnevne, resnice. V svojem stalnem razmišljanju čuti, kako se mu majoje vse dotedanje gotovosti in premestitev v Trst, soočanje s tujo stvarnostjo, katere ne pozna

nemu jeziku in kulturni dediščini v zavesti, da je narodna identiteta (prav kakor zavestna verska pripadnost) odraz racionalne izbire. Tudi v liku revolucionarnega Dušana je razpoznavna zgodovinska osebnost Pinka Tomažiča, ki ga je na smrt obsodila razsodba fašističnega Posebnega sodišča za obrambo države na Drugem tržaškem procesu. Zgodovinsko obdobje, v katerega je postavljena zgodba, zaobjema namreč leta med Prvim in drugim tržaškim procesom, katerih devet skupnih obsodb na smrt in hude kazni, naložene velikemu številu obtožencev, so neizbrisno zaznamovale celotno primorsko slovensko skupnost. Vendar zgodovinski okvir predstavlja le ozadje, ki ga je avtor prosto predelal, saj takoj razumemo, da je Stanka (Srečka) umestil v trideseta leta in njegovo življenjsko usodo vzporedil z usodo Dušana (Pink): značjasko in nazorsko si ta dva protagonista stojita nasproti, njuna smrt pa ju je združila z žrtvami nasilja in groze, torej z nedolžnimi: preko teh nekako vnaprej zapečatenih človeških usod pisatelj sam razmišlja in usmerja v razmišljanje, pripoveduje, se spominja dogodkov in nas vodi do izoblikovanja pre-

pričanja o neki stalnici, ki jo do določene mere lahko postavimo v razmerje tudi s sodobnim svetom. Dejansko torej Rebula, s tem da hote fabulizira zgodovinsko snov, z literarnim *escamotagem* dokazuje, kako zgodovinske snovi zavestno ne upošteva kot stvarnosti in torej tudi sam dvomi v možnost literature, ki naj stvarnost ubesedi takšno, kakršna v resnici je: umetnost je fikcija, je predelava resničnosti in torej kot taka samo odsev ali vizija sveta. Pri celotnem Rebulovem pisanju lahko izpostavimo večno ponavljajočo

se *querelle des anciens et des modernes*, v kolikor njegov opus sega v iskanje novega in antičnega in predstavlja nekakšen simbol ambivalence med zgodovino in imaginacijo, med večno osamljenostjo in veličastno sceno življenja, ki išče v sozvočju neskončno umetnega (kot najvišjega izraza imaginacije) in konkretnega, ki ga ponuja in predstavlja stvarnost. Pisatelj v celotnem svojem ustvarjanju zaobjema različna zgodovinska obdobja, skozi katera bere narodovo, predvsem pa zgodbo človeka in išče odgovore za njegovo tragiko. Slednje trditev mogoče najbolj nazorno potrjuje zbirka kratke proze *Arhipel* leta 2002 z zgornjim dodatkom: *panorama slovenskih stoletij*. Vsaka preteklost je s tem, ko vstopi v mislečev ali umetnikovo ustvarjalnost, a priori prepojena z njegovo mislijo in njegovimi vprašanji. Če je smisel Rebulovih prvih del v razmišljanju o vlogi in usodi maloštevilnega naroda in osredotočen v izjemni mikrokozmos rodne kraja, ki je razpet med Krasom in morjem, leta 1956 z zbirko novel *Vinograd rimske cesarice* prodrje v Rebulovo delo klasični svet, ki doseže vrh v mojstrovini *V Sibilih vetru* (1968), kjer dogajanje, postavljeno v čas cesarja Marka Avrelia, predstavlja spet samo metaforo sodobnega sveta. Rebula je namreč želel tolmačiti svojo življenjsko izkušnjo s tem, da jo je vtikal v klasični zgodovinski kontekst, ki mu je posebno pri srcu, in tako zaznamoval pot, ki ga je pripeljala do soočenja z osrednjo tematiko njegovega življenja. Naj mi bralci oprostijo to nekoliko nenavadno jubilejno srečanje z Alojzom Rebulo: upam samo, da bo predragi gospod Profesor v teh vrsticah lahko slutil neskončno hvaležnost svoje nekdane dijakinje. Njegova dragocena Beseda in njegova prodorna misel naj nas spremljata še dolgo! Toto corde, Magister!

Odličje sv. Cirila in Metoda

Slovenski škofje so sklenili, da ob 90-letnici življenja za zvesto služenje Cerkev med Slovenci podelijo pisatelju Alojzu Rebuli odličje sv. Cirila in Metoda.

Utemeljitev priznanja

Življenjsko delo Alojza Rebulu v literarnem opusu združuje življenjsko realističen in filozofsko razmišljujoči slog, ki odpira aktualna verska vprašanja sodobnega krščanstva. Njegovo služenje Cerkev preko pisane besede izhaja iz čudenja nad skrivnostjo Božjega učlovečenja, kar spremeni vsako literarno ali kolumnistično delo v pričevalski izdelek in besedilo veroizpovedi, credo. V svoji literarni izpovedi pisatelj izraža pristen življenjski utrip, ki ga preleta s svojim Bogoiskatelstvom ter hkrati s krščanskim upanjem premaguje človeško tragiko.

Služenje slovenski besedi združuje s služenjem Cerkev na Slovenskem, saj v svojih razpravah in romanih premišljuje o narodnostnih, ljubezenskih, umetniško-ustvarjalnih, moralnih in družbenih vprašanjih. V romanu Nokturno za Primorsko je na izvirni in tenkočuten način vpeljal historično dogajanje okrog mučenca, kandidata za blaženega, duhovnika Filipa Terčelja. Enkratnik tega primorskega celostnega humanista, ki je postavil v sredino svojega pastoralnega delovanja ljubezen do naroda in jezika, dobi pri Alojzu Rebuli novo razsežnost. Zahvaljujoč pisateljevemu delu pripoved namreč omogoča širšemu krogu ljudi, da pridejo v stik z žrtvijo treh totalitarizmov 20. stoletja, saj dogodki in opisi dobijo obliko literarnega bogoslužja. Alojz Rebula med svoje literarne junake rad postavlja duhovniške like. V Divjem golobu izpove svoje gledanje na duhovniško službo, ki mu pomeni krščansko posvečenje slovenskega naroda in hkrati vsega človeštva.

Pisatelj Rebula v svojih književnih delih prepleta ljubezen do domovine in materne jezika z versko pripadnostjo, kot kolumnist pa aktualizira družbeno dogajanje in ga postavi v kontekst družbenega nauka Cerkev. Pri tem pazi, da ne ustvarja neke nove ideologije, ampak izraža krščanski paradoks, kjer se Božja dobrota javlja tam, kjer bi jo najmanj pričakovali. Od leta 1998 kot kolumnist katoliškega tednika Družina »z bleščajočo besedo in s hrabrostjo misli odgovarja na vprašanja, zakaj veruje v Boga«. Kot vernik je s svojim zavzetim in predanim delom tako javnosti v domovini kot v zamejstvu približal pomembna verska vprašanja ter pokazal na krščanske vrednote in svoje spoštovanje do tradicije Cerkev. Kot odličen prevajalec Svetega pisma ni vnesel s svojimi novelami in dramami v slovensko leposlovje samo biblične tematike, ampak je z romanom Jutri čez Jordan uveljavil tudi novo literarno vrsto, ki je biblični roman, s tem pa je z razodeto besedo bogatil širšo slovensko kulturo.

Zvestemu somišljeniku Slovenske skupnosti in večkratnemu kandidatu na njenih listah

prof. ALOJZU REBULI

iskreno čestita

ob visokem življenjskem jubileju

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST

Poletni tabor najmlajših skavtov

Goriški volčiči in volkuljice v deželi kralja Matjaža

V četrtek, 17. julija, so se najmlajši člani Slovenske zamejske skavtske organizacije iz Gorice odpravili na poletni tabor v Gojače. V srednjeveški graščini jih je sprejel oskrbnik Pegam, ki jim na začetku ni zaupal. Ko so mu vztrajni volčiči in volkuljice pokazali Kodeks vitezov Koroške, ki so ga dobili od viteza Andreja Skalovitega, in dokazali, da tudi sami poznajo viteške vrednote ter spretnosti, jih je vendarle spustil naprej. Otroci so kmalu spoznali, da izhajajo iz znanih plemiških rodbin, in sicer Lambergov, Spanheimov in Bathyanov. Še vedno pa niso poznali točnega razloga, zakaj jih je vitez Andrej Skaloviti poslal na graščino. Njihova naloga pa ni ostala predolgo skrivnost. Že zvečer, ko so podpisali znameniti Kodeks in postali pomočniki Visokih vitezov in dam, jih je namreč obiskal druid Leon, ki jim je pojasnil, da morajo iz večstoletnega spanca prebuditi kralja Matjaža in s tem ponovno vrniti blaginjo njegovim podložnikom. Za to pa sta bila nujno

potrebna zlatnik in grb kralja Matjaža, o katerih pa ni bilo ne duha ne sluha že od časa, ko je kralj potonil v globok spanec. Volčiči in volkuljice oz. pomočniki Visokih vitezov in dam so se že naslednjega dne neutrudno lotili iskanja starodavnih predmetov. S pomočjo druida Leona, vitezov Lambergarja in Katre ter dam Bogomile in Sidonije so reševali uganke, ki so jih pripeljale do cerkve, kjer so našli zlatnik. Uspeh so mladi pomočniki proslavili med tabornim ognjem, kjer so prepevali skavtske pesmi ter se smejali med uprizorjenjem škečev. Veselje je nenadoma prekinil oskrbnik, ki je na vratih graščine našel pismo Črnih vitezov, t. j. nasprotnikov kralja Matjaža, ki so od volčičev in volkuljic zahtevali, da se umaknejo in kralja ne prebudijo. Pogumni pomočniki so odločili, da

se bodo zgledovali po viteških vrednotah, da bodo obdržali obljubo in rešili nalogo do konca. Druid jih je nato zapustil in šel iskat nove zaveznike. Naslednjega dne je pomočnike čakalo Leonovo sporočilo, ki jih je napotilo na vaški trg k trgovcu. Brez oklevanja so se odpravili k njemu, mu pokazali zlatnik in si s tem pridobili njegovo zaupanje. Tako jim je trgovec povedal, da je bil njegov prednik osebni kovač kralja Mat-

jaža in da zaradi tega pozna skrišališče grba. Pomočnike je pot vodila do bližnje jase, kjer so našli še grb. Sedaj jih je do konca naloge oz. srečanja s kraljem Matjažem ločeval še boj s Črnimi vitezi. Na srečo je tisto popoldne na graščino prispel vitez Andrej Skaloviti, ki je mlade pomočnike izuril v raznih viteških igrah, kot so na primer polo, vitezbol, prenašanje vodnih bomb z usti in skakanje z žakli. Zvečer je bilo na graščini pravo praznično vzdušje, saj so se otroci v družbi trgovca, viteza Andreja Skalovitega, Visokih vitezov in dam ter oskrbnika veselili izida viteških iger, predvsem pa bližajoče se zmage. Naslednje jutro pa sta pomočnike prebudila alarm in grda novica: grba in trgovca ni bilo več. Razumeli so, da je nastopil dan boja, zato je bila jutranja telovadba pošteno zahtevna in intenzivna. Oskrbnik jim je pripravil tudi pravi bojni zajtrk. Čez nekaj časa se je na vratih graščine prikazal izdajalski trgovec v spremstvu dveh Črnih vitezov, ki so volčiče in volkuljice povabili na boj. Pomočniki so si nadeli bojno opremo in povabilo pogumno sprejeli. V boju so se izkazali in zasluženo zmagali. Z zlatnikom in grbom v rokah so odkorakali v gozd in prebudili kralja Matjaža, ki jih je v zahvalo imenoval za viteze. Tako so novopečeni vitezi lahko dokončno proslavili zmago in se mirne duše ter obogateni z viteškimi izkušnjami odpravili domov.

Nika Cotič

Kratke

Vrhpolje / Praznik sv. Tomaža

Praznik sv. Tomaža apostola so tudi letos počastili ob ruševinah nekdanje župne cerkve, ki leži na slovensko-italijanski meji. Kdor

se je že odpravil na Kokoš, mu je žalosten pogled na ruševine gotovo poznan. Zaradi meje in strogega režimskega varovanja cerkve domačini niso smeli uporabljati, župnika Zalokarja pa so pregnali. Leta 1949 je moral čez noč zapustiti župnišče, ki je danes že povsem porušeno. Domačini iz vasi, ki ležijo na obeh straneh meje, se ob prazniku vse od osamosvojitve vztrajno vsako leto zberejo. Letos tudi z načrtom za projekt obnove, ki bi popolno propadanje cerkvenega obzidja vendarle ustavilo, a je potrebno najti financerja obnove, domačini sami stroškov gotovo ne bodo zmogli pokriti. Bogoslužje je vodil župnik Iztok Mozetič, z ubrano pesmijo pa je dogodek povzdignil združeni zbor ZCPZ iz Trsta, ki ga vodi Edi Race. / Jana Barba

Nagrada za delo o p. Corteseju

V nedeljo, 13. julija, so v Vili Carlotta v kraju Tremezzo ob Comskem jezeru razglasili zmagovalce 7. literarnega natečaja Antonio Fogazzaro. Na natečaju, ki si ga je zamislil in zanj sodelavci skrbi Alberto Buscaglia, so trije razdelki: za še neobjavljeno kratko prozo, za objavljeno poezijo in za "mikroknjiževnost", ustvarjeno na Facebooku.

Za ta razdelek, ki so mu dali ime Post Office, je prispelo kakih 1.200 prispevkov.

Žirija za kratko prozo je pregledala več kot 330 črtic in povesti. Tretjo nagrado je podelila tržaški avtorici. To je Elena Blancato, ki je v Trstu v zadnjih treh letih izdala dve lepi knjigi, za kateri je značilno, da

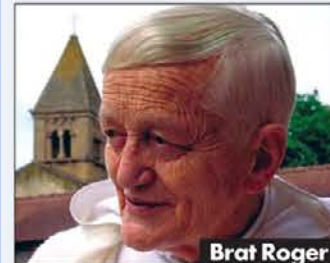
je vanju bogato vpletla slovenska osebna in krajevna imena, kraške navade in pripovedi. Prvi je naslov Martin lo škrat, Storie del Carso e dintorni (Škrat Martin, zgodbe s Krasa in iz njegove okolice), drugi pa Le voci del Carso (Kraški glasovi).

V delu, ki je prejelo nagrado v Lombardiji in ki nosi naslov Ruah (ali Vejanje Duha), je Elena Blancato dramatično opisala zadnje dneve patra Placida Corteseja v bunkerju gestapa na Oberdankovem trgu v Trstu jeseni 1944, ob tem pa - s pogledi nazaj - življenje in delo minorita s Cresa, ki je med vojno veliko pomagal slovenskim internirancem v Padovi in upornikom proti trinoštvu.

Taize / 75. obletnica obstoja

Avgusta leta 1940 je karizmatična osebnost brat Roger ustanovil tezejsko skupnost. Ob tej priložnosti je rekel: "Nujno je ustanoviti skupnost, kjer bosta dobroti srca in preprostost v središču vsega".

Danes v tej skupnosti živi več kot sto bratov iz tridesetih narodnosti. Pripadajo katoliški in protestantski veroizpovedi. Njihov namen je: "Biti znamenje sprave"! Skupnost se preživlja izključno z lastnim delom. Poleg lepe keramike izdelujejo še razne okraske, izdajajo knjige in CD-plošče. Redno mesečno pa pošiljajo v svet tudi Teizejsko pismo, ki izhaja v več jezikih. Poleg sprejemanja množice mladih prirejajo po vsem svetu Teizejska srečanja. Ta so zaznamovana s skupno molitvijo, ko se trikrat dnevno zberejo in molijo ob Svetem pismu, prepevajo in v tišini razmišljajo.

Brat Roger

Leta 2015 bo zaznamovalo kar nekaj obletic: skupnost bo najprej praznovala 75. obletnico obstoja. Obenem bo še stoletnica rojstva p. Rogera, ki se je rodil 12. maja 1915, in pa desetletnica njegove smrti, ki je bila 16. avgusta 2005.

Poleg običajnih tedenskih srečanj bo v Taizeju potekal od 30. avgusta do 6. septembra 2015 Mednarodni seminar, posvečen teološkemu prispevku brata Rogera, ustanovitelja skupnosti. Tega srečanja se bodo udeležili protestantski, pravoslavni in katoliški teologi iz različnih držav.

V prvi polovici leta 2015 bodo mladi med 18. in 29. letom imeli priložnost živeti kot majhna skupnost začasnega bratstva. Nekaj tednov bodo preživeli v kakšni mestni četrti ali vasi, pričevali za evangelij in z domačini delili lepe, pa tudi težke trenutke. Med 5. in 12. julijem bo čas, ki ga bodo namenili "Premišljevanju o aktualni poklicanosti". Namenjen bo osebam, mlajšim od 40 let, ki živijo meniško ali redovniško življenje. Prisostvovali bodo odgovorni pri Kongregaciji za redovnike, skupnosti samostanov in redovnih ustanov. Za izhodišče so si izbrali smernice brata Rogera, kot je to karizmo prinesel in živel v svoji skupnosti. Slovenci, še zlasti mladi, vsako leto med počitnicami redno romajo v Taize. Če želite kaj več vedeti, pogledajte na www.taize.si. / AK

Še eno jasno sporočilo papeža Frančiška

"V službi Cerkve ni prostora za tiste, ki zagrešijo spolne zlorabe!"

Papež Frančišek je v ponedeljek, 7. julija, zjutraj v kapeli Doma sv. Marte daroval mašo, ki se je je udeležila skupina oseb, ki so bile žrtve zlorab duhovnikov. V homiliji je ostro obsodil spolne zlorabe mladoletnih, prosil odpuščanja za storjene grehe v imenu storilcev ter se za vse storjeno zlo opravičil.

"Že nekaj časa čutim v srcu globoko bolečino, trpljenje. Dolgo časa skrito, prikrito s skrivnostjo, ki se je ne da pojasniti, dokler se ni nekdo zavedel, da je Jezus gledal", je dejal papež na začetku homilije. "Ta papeževa stiska in bolečina obstajata zaradi nekaterih duhovnikov in škofov, ki so s spolnimi zlorabami oskrbnili nedolžnost mladoletnikov in svojo lastno duhovniško poklicanost. Po Frančiškovi besedi ne gre samo za nekaj, kar je graje vredno, ampak je bogoskrbnstvo. Ti otroci so namreč bili zaupani duhovnikom, da bi jih vodili k Bogu, a ti so jih 'žrtvovali idolu svoje poželjivosti'. Oskrunili so samo podobo Boga, po kateri smo vsi bili ustvarjeni. Otroštvo pa - kot vemo vsi - je zaklad. 'Danes Cerkve gleda v oči teh dečkov in de-

klic in hoče jokati', je dejal papež. "Prosi za milost joka pred temi odurnimi dejanji ponavljajočih se zlorab mladoletnikov, dejanj, ki so pustila brazgotine

upanje v Boga", je zatrdil papež. Nekateri so se oklenili vere, medtem ko je pri drugih zaradi izdaje in zapučenosti vera v Boga oslabela. Pri maši zbranim

za vse življenje". Te rane so pustile veliko bolečino na čustveni in duhovni ravni žrtev, nekateri so zašli v odvisnost, drugim so ostale motnje na ravni odnosov s starši, zakonci in otroki, pogosti so tudi primeri samomorov. "Grehi spolne zlorabe nad mladoletniki s strani članov klera imajo rušilni učinek za vero in

žrtvam zlorab je papež dejal, da njihova navzočnost govori o čudežu upanja, ki je prevladal nad najglobljim mrakom, ter prosil odpuščanja: "Pred Bogom in njegovim ljudstvom izražam svojo globoko žalost zaradi grehov in težkih zločinov spolnih zlorab, ki so vam bile storjene s strani članov klera, ter ponižno

prosim odpuščanja". Odpuščanje je prosil tudi za grehe, ki so jih storili voditelji lokalnih Cerkva, s tem ko niso na ustrezen način odgovorili na prijave zlorab, ki so jih naredile družine in same žrtve. To je namreč zlorabljenim osebam povzročilo še večje trpljenje ter postavilo v nevarnost mladoletnike, ki so bili v tveganih situacijah.

Frančišek je zatem zagotovil zavezništvo, da do takih primerov več ne bo prihajalo: "V službi Cerkve ni prostora za tiste, ki zagrešijo spolne zlorabe. Obvezujem se, da ne bom toleriral krivice, ki jo mladoletniku stori katerikoli posameznik, neodvisno od kleriškega stanu. Vsi škofje morajo opravljati svojo službo pastirjev z največjo skrbnostjo, da bi zaščitili mladoletnike, in za to bodo odgovarjali". Papež je prav tako zagotovil, da se bo še naprej bdelo nad pripravo na duhovništvo. Dodal je, da pri tem računa na pomoč članov Papeške komisije za zaščito mladoletnih, tako da bodo lahko pripravili dobre politike in postopke v vesoljni Cerkvi za zaščito mladoletnikov in za formacijo osebja v Cerkvi. "Vi vsi, ki ste bili zlorabljeni s strani članov klera, ste ljubljani ob Boga", je še dejal med homilijo papež Frančišek. "Molim, da bi ostali na temi, ki se vas je dotaknila, bili ozdravljeni z objemom Dete Jezusa, in da bi hudo, ki vam je bilo storjeno, pustilo pot prenovljeni veri in veselju".

53. Mednarodno zborovsko tekmovanje C. A. Seghizzi

Prireditve ostaja vabljenja in zanimiva

Nagrad, priznanj in medalj ni bilo konca na odru gledališča Verdi v Gorici, ko so predsednik društva Seghizzi Italo Montiglio in njegovi sodelavci razglasili rezultate 53. izvedbe mednarodnega zborovskega tekmovanja. Letos je prišlo namreč do nekaterih pomembnih sprememb, kar je tudi povečalo seznam dosežkov. Naštevaje rezultatov po posameznih zborih (in ne po kategorijah) je po eni strani pospešilo ritem nagrajevanja in je dalo tudi manj uspešnim skupinam večjo pozornost, po drugi strani pa so tako predstavniki zborov kot gledalci imeli precej nebulozno sliko o lestvicah, a so v pričakovanju bolj jasne podobe o uspehih in porazih hvaležno in zadovoljno oblikovali koncert, ki je kot vsako leto ponudil "obnovo" letošnjih doživetij. Veliko nagrado Seghizzi je tokrat osvojil estonski deklinski zbor Ellerhein; za las je nagrada ušla rimskemu mladinskemu zboru Musicanova, ki se je izkazal v vseh kategorijah s prepričljivimi,

premišljenimi in zbranimi nastopi. Mladi in najstniki so bili glavni junaki letošnje izvedbe, saj je na tretjem mestu pristal ruski "jazzovski" zbor mladih pevk iz Ekaterinburga, ki jih zaznamuje urejeno dinamične izvedbe ne-tradicionalnega repertoarja, pri katerem uporabljajo geste in mimiko na način, ki na zahodno občinstvo deluje nekoliko izumetničeno. Žirija je postavila na četrto mesto filipinski zbor Novo Concertante, ki zagotovo ni spadal med najboljše filipinske zборе, ki so nastopali na tem tekmovanju, a je v zahtevnem programu pokazal široko paleto sposobnosti, od vokalne virtuoznosti do ekspresivne spevnosti. Peto in šesto mesto sta zasedli verjetno najbolj zanimivi skupini letošnjega izbora tekmovalcev, ki sta zaradi zelo podobne usmeritve in oblike vneli najzanimivejšo kompeticijo. Sardinska vokalna skupina Echos je predstavljala prijetno odkritje za goriško publiko, saj se je izkazala z odličnimi solisti, izvrstnimi programskimi izbirami in prikupno ekspre-

sivnostjo. Žirija jo je lahko primerjala z znano slovensko vokalno skupino Jazzva, ki se ponša s prepričljivo odrsko prezenco, ravno tako učinkovitimi aranžmaji in bogatim zvokom, ki ga

podpira izredno dober beatboxer. Pri publiku bi bila izbira samo zadeva detajlov in okusa, žirija pa je po bolj tehtnih kriterijih podarila slovenskim pevcem zmago v kategoriji za pop in jazz glasbo, medtem ko so Sardinici osvojili poleg druge nagrade tudi posebno nagrado občinstva. Visok nivo teh dveh skupin je potrdil kakovost specifične kategorije tekmovanja Seghizzi, ki se je uveljavila kot izjemno zanimiva priložnost in kot znak potrebnega upoštevanja vedno večjega števila manjših skupin, ki se ukvarjajo s to vejo vokalne izraznosti. Tekmovanje se, kot rečeno, obnavlja iz leta v leto, da bi ostalo vabljivo in zanimivo v soglasju z današnjimi zahtevami in potrebami zborov, za katere je tovrstna izkušnja velik zalogaj. Letos so se programi nastopov v posameznih kategorijah skčrili na dve skladbi, kar je za žirante zagotovo dovolj, a daje pevcem tudi omejen čas, da se lahko zberejo, znebijo treme in pokažejo svoje najboljše sposobnosti. Krajši program je omogočil podvojitev nastopov, saj je vsaka kategorija obsegala polfinalni in finalni del (zbori, ki se niso uvrstili v finale, pa so lahko zapeli na popoldanskem koncertu v Centru Bratuž). Najboljši so kot vedno lahko prestali še zadnjo selekcijo na tekmovanju za Veliko nagrado Seghizzi, za katero so se letos pote-

foto ddp

govali tudi zbori druge kategorije (prireditve ljudske, črnske duhovne, gospel, jazzovske in pop glasbe), ki do danes niso imeli te možnosti. Dogajanje tekmovanja so spremljali nastopi komorne glasbe v izvedbi mladih izvajalcev, ki so se pravzaprav težje ujemali s celoto, a naj bi nadaljevali že načeto pot v smer prenovljene oblike bolj obsežnega, tekmovalnega in glasbenega dogodka. Eden od pogojev za uresničitev vseh načrtov bodo zagotovo denarna sredstva in časi niso rožnati niti za referenčno tekmovanje, ki vsekakor lahko računa na mecensko podporo zasebnikov, kot so Manuela Quaranta Špacapan, Gioia Giorgi in Maurizio Figar. Goriški župan Ettore Romoli je na nagrajevanju dejal, da je ponosen in da občuduje dela Itala Montiglia, ki se vztrajno bori, da bi mesto Gorica še naprej slovelo po tem tekmovanju (čeprav se tudi "zborovski narod" premalo zaveda njegovega pomena). Zadnja in najpomembnejša zahvala Montiglia je bila namenjena zborom, saj za vsakim nastopom na tako zahtevnem odru stoji "veliko požrtvovanja, strasti, emocij, življenja".

PAL

(več fotografij na www.noviglas.eu)

Smrt delavne, narodnozavedne, verne žene

K Bogu je odšla Jožica Terčič vd. Klanjšček

hiši ob Katoliškem domu in pri tem vneto skrbela za čistočo dvorane in njenega okolja. Niku in Metki, ki sta se ji rodila v Števerjanu, so se pridružili še Katja, Peter, Igor, Fanika in Matija. V 70. letih sta si z možem uredila dom pri Sv. Ani. Številno družino sta preživljala z raznimi deli, dokler se ni mož, ki je umrl l. 1985, zaposlil v tovarni Vouk, sama pa kot šolska pomočnica. Kljub nelahkemu življenju je bila gospa Jožica vedrega značaja. Vsakemu je namenjala svoj lepi nasmeh in bila izjemno delavna, požrtvovalna in zelo narodnozavedna. S trdno vero je premagovala življenjske težave. Veliko let je bila redna obiskovalka večerne nedeljske sv. maše pri kapucinih. Plemenite vrednote, ki so ji bile življenjsko vodilo, je posredovala svojim otrokom. Ti so ji ljubice stali ob strani in zanj skrbeli v času bolezni. Gospa Jožica je rada prebirala slovenske knjige in bila naročnica ter zvesta bralka Novega glasa in "mohorjev". Če je le mogla, se je udeleževala naših prireditev. Prosti čas pa je z veseljem namenjala tudi domačemu vrtu. Pogrebna sv. maša je bila v Števerjanski župnijski cerkvi sv. Florijana, v kateri so se njeni najdražji, hčere, sinovi, vnuki in pravnuki, poslovili od nje. Po upepelitvi je zadnji dom našla na Božji njivi v rodnem Števerjanu. Vsem svojcem izrekamo občuteno sožalje vsi pri Novem glasu.

V domači hiši v goriškem okraju pri Sv. Ani je v torek, 15. julija 2014, za vedno zatisnila trudne oči Jožica Terčič vdova Klanjšček. Gospo Jožico bodo ohranili v trajnem spominu, poleg domačih seveda, tudi učenci in šolske osebe NSŠ Ivan Trinko v Gorici kot izredno skrbno, vestno in poklicno predano šolsko pomočnico. Za vsakogar je imela prijazno besedo in vsakega dela se je oprijela z veliko skrbnostjo. Pokojnica se je rodila v številni kmečki družini v Števerjanu 19. marca 1930 materi Franciški in očetu Lojzetu, ki sta imela še pet hčera in dva sina. Osnovno šolo je obiskovala v Števerjanu, nato je pomagala doma na kmetiji. Ko se je l. 1951 poročila s sovaščanom Efreom Klanjščkom, je najprej živela v rodni vasi, nato v Gorici na drevoredu 20. septembra v

Obvestila

Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek Anton Gregorčič vabita v četrtek, 24. julija, na novo srečanje pod lipami, na katerem bo gostja večera dr. Marija Stanonik, literarna zgodovinarica, etnologinja, docentka, avtorica knjige Slovenska pesem v tujem škornju. Večer bosta sooblikovala dr. Andrej Vovko in mag. Damijan Florjančič. Srečanje se bo začelo ob 20.30 in bo potekalo v zunanjih prostorih, v primeru slabega vremena pa v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž.

Zaprtje ceste v kraju Ščedno: zaradi sanacijskih del na občinski cesti med hišnima št. 29 in 30 je cesta zaprta za promet od 1. julija do 31. julija 2014.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da bo tradicionalni piknik, povezan z izletom, v soboto, 2. avgusta. Udeleženci se bodo najprej peljali v Kobard in nato na ogled muzeja o prvi svetovni vojni. Nato jih bo pot vodila v Beneško Slovenijo, kjer bodo obiskali v Špetru ob Nadiži zanimiv muzej SMO. V Podbonescu bo kosilo sledilo družabno srečanje. Vpisovanje po tel.: 0481 20801 (Sonja Knez), 0481 882183 (Dragica V.), 0481 884156 (Andrej F.), 0481 78138 (Sonja S.). Na račun 20 evrov.

Dekanijsko romanje Štandrež na Sv. Višarje bo v soboto, 23. avgusta. Vpisujeta Ema (0481-21361) in župnijski urad v Štandrežu (0481-21849). Romanje slovenskih zamejskih župnij na Barbano pa bo v ponedeljek, 1. septembra. **Mladinski dom** vabi na vpis priprave na šolo (1. - 5. septembra); predvpis k pošolskemu pouku 2014/15 (s polovično vpisnino). Informacije in vpisi na tel. 0481-280857, 0481-536455, mobi: 366-6861441, 331-6936603, ali po elektronski pošti mladinskidom@libero.it.

V palači Attems Petzenstein v Gorici je v organizaciji Pokrajinskih muzejev na ogled do 12. oktobra 2014 razstava z naslovom "Saksida. Slikar pravljicar". Urnik: od torka do nedelje med 10. in 17. uro.

Prodajam bukova drva za kurjavo. Drva prodajam zaradi zledoleja, ki je v našem gozdu v Gornji Trebuši povzročil ogromno škodo. Cena 50 evrov za kubični meter + 5 evrov za prevoz. Drva pripeljem na dom. Za kontakt tel. 041 821809, mail razazia@gmail.com

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Hvaležna in spoštljiva gospa nudi pomoč pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otroka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386

41256240.

32-letna profesorica nudi inštrukcije slovenščine in varstvo. Tel. št. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. št. 0038641885539.

Pianino znamke Danemann starejše izdelave, rezljan, zelo lepo ohranjen, primeren za takojšnje igranje, ugodno prodam. Tel. št. 00386 41529652.

Nudim pomoč pri hišnih opravilih, čiščenju, likanju. Tel. 003865/3001328.

Resna gospa s petnajstletno izkušnjo nudi nego in pomoč starejšim osebam tudi 24 ur na dan. Tel. št. (00386) 040484339.

Darovi

Za misijonarja Pedra Opeko (nabirka za riž): v spomin na nedavno preminulo sovaščanko Minko Žvokelj daruje Štefka Ambrožič 100 evrov.

Nomesto cvetja dragi Jožici daruje za slovensko Karitas 50 evrov Vida.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 25.7.2014 do 31.7.2014)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00. Spored:

Petek, 25. julija (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 26. julija (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovensčini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 27. julija (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 28. julija (v studiu Andrej Baucon): V poletje z narodno-zabavno in zabavno glasbo - zanimivosti in humor.

Torek, 29. julija (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 30. julija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Mrzlo Antarktiklo ogroža vročina - izbor melodij.

Četrtek, 31. julija (v studiu Andrej Baucon): Lahka poletna glasba - Zanimivosti iz sveta in humor.

Kratke

SCGV Komel o reformi javnega financiranja glasbenega šolstva

V četrtek, 17. julija, se je sestal upravni odbor Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, da bi vzel v pretres stanje šole, ki se kljub poletnemu času spreminja skoraj iz dneva v dan. Iztočnice za sejo je podal Walter Bandelj, predsednik goriškega odbora Sveta slovenskih organizacij, ki je poročal o srečanju med krovnicami organizacijama in Glasbeno matico. S "sestrsko" glasbeno ustanovo ima Center Komel že utečeno sodelovanje, a je zavest o tem očitno malo prisotna v javnem mnenju. Vsekakor obe šoli sooblikujeta ponudbo glasbene vzgoje na deželni ravni, ki jo je treba gotovo reformirati. Na dlani je, da je sistem financiranja neuravnotežen v korist Glasbene matice (ta prejema 16% vseh sredstev, šola Komel samo 4%). Ravno to dejstvo onemogoča nadaljnje uresničevanje tolikokrat izrečene želje po kvalitetnem preskoku. Odbor šole Komel zato nima nobenega zadržka glede srečanja s predstavniki Glasbene matice, na katerem bi predstavili osnutek reforme javnega financiranja glasbenega šolstva.

V četrtek pod lipami Marija Stanonik

V četrtek, 24. julija, bo ob 20.30 gostja srečanja pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž literarna zgodovinarica, docentka, etnologinja in teologinja Marija Stanonik. Spregovorila bo o knjigi Slovenska pesem v tujem škornju od doma do puščavskega peska, ki je izšla pri Mladiki. Z avtorico se bo pogovarjal profesor, publicist in raziskovalec Tomaž Simčič. Srečanje bosta sooblikovala še zgodovinar in vnuk pesnika Jože Lovrenčiča Andrej Vovko ter sin Danila Florjančiča, ustavni sodnik Damijan Florjančič.

"Vojna je strašna stvar" v Štmavru

Svet slovenskih organizacij, v sodelovanju s KD Sabotin, prireja v torek, 29. julija, ob 20.30 v prostorih nekdanje šole v Štmavru dogodek z naslovom "Vojna je strašna stvar". Branje v živo bo v slovensčini, posneti intervjuji bodo imeli podnapise v italijanski. Toplo vabljeni!

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

Srebrnomašnik in dekan
Karlo Bolčina

Večer bo vodila prof. Solange Degenhardt

Četrtek, 31. julija 2014, ob 20.30
KC Lojze Bratuž - Gorica

Naslednje srečanje pod lipami
7. avgust 2014
Gost večera bo glasbenik Izток Mlakar

Ob odhodu na nebeške
poljane ljubljene mame
JOŽICE TERČIČ
vd. KLANJŠČEK

sočustvuje s svojim
dolgoletnim, dragocentim
sodelavcem Nikom in mu
izraža iskreno sožalje

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Report župana Cosolinija

Če bomo vztrajali, bo Trst postalo spet veliko mesto!

Do prihodnjih občinskih volitev nas ločuje pol drugo leto, kar pomeni, da ima župan Cosolini za seboj že nekaj materiala oziroma argumentov, na podlagi katerih lahko po eni strani napravi vsaj delni obračun dosežanj opravljenega dela, po drugi jih lahko začne polagoma izrabljati za začetek 'ofenzive' v vidiku boja za svojo potrditev na čelu občine.

Dejansko je župan to storil v petek, 18. julija, ko je v ul. Bellini med palačo Carciotti in Kanalom pred množico občanov, občinskih odbornikov in svetnikov, deželnega odbornika Francesca Peronija, predsednice pokrajine Basse Poropat, rektorja tržaške univerze Maurizia Farmeglie, predvsem pa predsednika družbe Generali Gabrieleja Galaterija predstavil t. i. report svojega dosedanjega mandata. Cosolini ni zanemarljivo težav, ki jih državnemu ustroju povzroča gospodarska kriza ("Način delovanja javnega sektorja, kakršnega smo bili vajeni do pred nekaj let, je dokončno minil!"), ni pa pozabil odmeriti upanju ključnega pomena, ki ga ima pri tvornem načrtovanju prihodnosti.

Reorganizacija javne uprave lahko po njegovem mnenju obrodi zaželene rezultate šele na dolgi rok. Težko je namreč usklajevati nižanje davčnega pritiska in vse večje povpraševanje po javnih uslugah, ki ga narekuje današnji krizni čas. Cosolini pravi, da se moramo prepričano dati na dolgo pot, nikakor ne ubrati lažnivih bližnjic. "V Trstu smo na polovici poti, delati moramo več in boljše, ostreši se moramo partikularizmov in privilegijev", je dejal.

Kot znak prozornosti politike, ki jo izvaja, je župan pripravil prav to javno srečanje, na katerem je med drugim naštel vrsto konkretnih korakov, ki jih je občina storila v smer spoštovanja načel glede spolnih razlik, istospolnih zvez in biološke oporoke, zaradi katere je doživel vrsto kritik škoifijskega tednika Vita nova in njegovega odgovornega urednika Stefana Fontane (čeprav župan ni izrecno omenil niti časopisa niti časnikarja, je bilo jasno, koga

ima v mislih). Poudaril je tudi pozitivnost t. i. neposrednega političnega delovanja uprave, ki je doslej ustvarilo pravne pogoje, da so pomembne družbe, kakršne so Generali, Allianz in

od Rusega mosta do Velikega trga. Nadaljnji korak bo urediti ul. Trento v peš-cono, kar bo pešcem omogočilo nemoteno in varno sprehajanje od trga Venezia vse do železniške postaje. Pa-

Costa Crociere, vložile v naše mesto pomembne investicije.

Župan je presodil, da je uprava v letu dni izpolnila obveze, ki si jih je postavila ob lanskem reportu. Podkrepiła je odnos z deželno v vidiku statusa Trsta kot glavnega mesta dežele: Cosolini je tako najavil, da bo v ta namen železniška povezava med Trstom in Mestrami zahtevala zgolj uro vožnje, kar pomeni, da bo do Milana potovanje trajalo tri ure. To bo mogoče preprosto zaradi posodobitve trase, nihče si namreč spričo krize ne upa razmišljati o širokopoteznih, bajnih načrtih o petem koridorju. Z resnim pogajanjem je bilo obenem mogoče najti odgovor glede prihodnosti železarne, ki naj bi uravnovesila produktivnost in končno skrb za okolje. Posebno poglavje je bilo na podlagi naveze z deželno mogoče odpreti glede popravilnih posegov v šolskih strukturah, predvsem pa bodo v letošnjem letu stekla javna dela za skupnih 33 milijonov evrov (za obnovo šol je bilo odmerjenih 7 milijonov evrov). Marketinška strategija za vsestransko turistično ovrednotenje Trsta je bila mogoča s ciljnimi načrti na web-u. Cosolini je lokacijo srečanja izbral za to, da bi napovedal pomembne urbanistične posege na tem predelu. Terezijanska četrt je bila s postavitvijo t. i. Kratkega mosta končno vpletena v doživljanje preostalega središča

lačo Carciotti, biser neoklasičnega sloga, kjer je družba Generali imela svoj prvi sedež, pa bodo preuredili v vidiku razširitve muzejske ponudbe, zlasti z ozirom na literarno dediščino zalivskega mesta. Iste preureditvene skrbi bo deležno območje pri Silosu in na Marsovem polju.

Posebno poglavje, ki ga sicer načrtno ni želel poglobiti, je zadevalo staro pristanišče. Načrti

ustanov, ki so se prijavile na nedavni razpis, bodo po njegovem mnenju težko preobličile podobno tamkajšnjega področja. Odprto ostaja tako še vprašanje, ali naj staro pristanišče polagoma postane del urbanega okolja ali naj ohrani svojo pristaniško namembnost. Župan je prepričan, da se večina občanov zavzema za prvo opcijo. Ključnega pomena so v tem vidiku spodbujanje privatnih investicij, kar gotovo ni lahko. S tem vprašanjem je vezana prihodnost novega pristanišča, ki bi za prihodnji razvoj potreboval večjo sinergijo vseh pristojnih dejavnikov.

Splošna razvojna vizija mesta, ki si jo je Cosolini zastavil ob nastopu mandata, plačuje sicer težko dediščino napačnih izbir in 'ne-izbir', ki jih je bil Trst deležen v preteklosti. Naj se torej Trst zaveda lastnih prednosti in naj spet naveže stike z zaledjem, obenem pa naj se vključi v mrežo sinergij na makroregijskem nivoju. V vidiku preustroja javnih uprav bo moral Trst na novo premisliti odnos do laških področij, Ronk in Tržica, v vidiku prevoznega in pomorskega prometa.

Sklepni del analize je župan namenil občinskim socialnim uslugam, ki so kljub krizi ponudile občanom nivo, ki je primerljiv z evropsko ravno še prej kot z italijansko. Trst razpolaga torej z vsemi aduti, da lahko postane spet veliko mesto. Potrebno je le vztrajati na pravi poti.

Obvestila

Urad za slovenske šole sporoča, da je ministrstvo za šolstvo določilo rok za telematsko predstavitev modela B (izbira šol). Predstavitev zadeva učno osebje, ki je vključeno v zavodske in tudi v pokrajinske lestvice. Model B bo mogoče predstaviti do ponedeljka, 4. avgusta, ob 14. uri. Tozadevna okrožnica je objavljena na spletni strani Ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it).

Ravnateljstvo liceja F. Prešeren sporoča, da bo šola med poletjem zaprta ob sobotah in v ponedeljek, 18. avgusta. Pouk se bo pričel v četrtek, 11. septembra.

DIZ Jožefa Štefana obvešča, da bo šola do vključno sobote, 23. avgusta, odprta od ponedeljka do petka, od 7.30 do 13.30.

Ravnateljstvo liceja A. M. Slomšek sporoča, da bo šola zaprta ob sobotah do 30. avgusta. **Narodna in študijska knjižnica** obvešča, da bo do 29. avgusta odprta s poletnim urnikom: ponedeljek, sredo, petek 8.00-16.00; torek, četrtek 11.00-19.00. Od ponedeljka, 21., do petka, 25. julija, in od 11. do 14. avgusta, bo zaprta zaradi dopusta. **Romanje slovenskih zamejskih župnij na Barbano** bo v ponedeljek, 1. septembra.

Servis za šolske učbenike

TS 360, Tržaško knjižno središče je ime novega podjetja, ki sta ga ustanovili založbi Mladika in ZTT. V pričakovanju lokacije nove izpostave, ki naj bi nastala tudi na podlagi (finančnega) prizadevanja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, je na ul. Donizetti 3 v gosteh založbe Mladika dejavni začasni servis, ki ponuja možnost naročitve šolskih knjig in učbenikov. Knjige bo mogoče naročiti ob ponedeljkih in petkih od 8.30 do 12.30, ob sredah pa od 15. do 19. ure. Kontakti: tel. št. 040 633307; elektronska pošta (ts360@gmail.com); faks 040 633307.

POMORSKA POSTAJA Projekt ENRI

Za smotrnejšo uporabo energetskih virov

Glede na splošno gospodarsko krizo, ki bo tudi v prihodnosti kovala naš vsakdan, glede na posledično nujno po vse večjem varčevanju, glede tudi na pozitiven odnos, ki ga ljudje izkazujejo do okoljevarstvenih vprašanj, velja poudariti, da je Svet slovenskih organizacij s projektom ENRI zadel v črno. Čeprav se na prvi pogled zdi, da tovrsten projekt presega običajni delovni domet SSO, se po naknadni analizi prepričamo, da je energetska tematika še kako aktualna tudi v vsakdanjem življenju naše manjšinske stvarnosti. Projekt, ki ga financira program čezmejne sodelovanja Italija-

Slovenija 2007-2013 in ki velja 600 tisoč evrov, cilja na zmanjšanje energetske porabe in povečanje rabe obnovljivih virov energije v okviru tretjega sektorja čezmejnega območja. In prav v sklop terciarnih dejavnosti se uvrščajo dejavnosti manjšinskih društev, za drug in drugih organizacij.

Prve korake v smer izpeljave projekta ENRI so pristojni pri SSO storili v ponedeljek, 14. julija, na celodnevem simpoziju na Pomorski postaji v Trstu, ko so povabljeni strokovnjaki ob prisotnosti predsednika SSO Draga Štoke, generalne konzulke RS v Trstu Ingrid Sergaš in podpredsednika deželne sveta in svetnika SSK

Igorja Gabrovca z različnih zornih kotov analizirali trenutno stanje evropske in krajevne energetske politike, obenem pa delili t. i. dobre prakse, ki lahko na najbolj učinkovit način širijo zavest o pomenu naravovarstvene kulture.

In prav o tej je spregovoril vodja projekta Ivo Korva, ki je poudaril, da je po eni strani okoljevarstvene zavesti premalo, po drugi pa da je strokovna usposobljenost na področju varčevanja energetskih virov pomanjkljiva. To stanje negativno učinkuje na trošenje denarja (se pravi v našem primeru manjšinskih prispevkov) in okolju samemu. Prav zato se bodo v projektu ENRI izdelovale analize energetske učinkovitosti zgradb v uporabi društev tretjega sektorja, nato se bo na podlagi rezultatov določila strategija za energetske sanacije objektov in uporabo energetskih virov energije za ogrevanje in hlajenje ter za proizvodnjo energije. Zainteresirani (med

njimi tudi odgovorni manjšinskih društev) bodo tako seznanjeni z načini energetske učinkovitosti upravljanja nepremičnin v vidiku energetske in ekonomske samozadostnosti.

Del svoje servise narave je tako projekt ENRI udeležil na Pomorski postaji, ko so občinstvo nagovorili nekdanja evropska poslanka Romana Jordan, ki je spregovorila o prihodnjih strategijah EU glede povečanja porabe obnovljivih virov in o zmanjšanju odvisnosti od dosedanjih zunanjih dobaviteljev, italijanska poslanka Serena Pellegrino, profesor milanske politehnike Giuliano Dall'O, Angela Sanchini, Rajko Leban in Bogomil Kandus. Naj še spomnimo, da pri projektu ENRI sodelujejo tudi deželna agencija za vzdržno gradbeništvo ARES, goriška lokalna energetska agencija GOLEA, Športni in mladinski center Piran, Središče Rotunda in Fogolar Furlan.

Prednagrada Luchetta RAI pripada abonentom ...?

Nedavno prizadevanje premierja Mattea Renzija, da bi ob varčevanju državnih blagajni tudi javna televizija RAI prispevala svoj delež, je v tkivu samega RAI sprožilo val polemik in nelagodja. Spomnimo se, kako je Renzi v intervjuju novinarju oddaje Ballaro Giovanniju Florisu gladko odvrnil, da v odbobju vsestranskih rezov vseh javnih ustanov se RAI ne sme izmikati odgovornosti: in to - velja ponoviti - preprosto zato, ker je javna ustanova.

In prav ta javna lastnost RAI je bila osnova, na kateri se je razvila okrogla miza na Prednagradu Luchetta, na kateri so udeleženci, dejansko kadri javne televizije, razmišljali o poslanstvu ustanove. Dejansko je Renzijevo dekret, ki je po parlamentarnem postopku vsekar spremenil začetni ustroj, zanetil ogenj pod nogami in prisilil vodstvo televizije, zlasti pa njen medijski sektor, da se verjetno prvič v svoji zgodovini resno loti nekaterih vprašanj, ki so zaradi dokaj

mirnih finančnih okoliščin v vseh preteklih desetletjih 'lahko' ostala brez odgovora in tako ojačevala status nedotakljivosti podjetja in njenih uslužbencev.

Najprej velja poudariti, da je iz dekreta odpadla začetna Renzijeva zamisel, po kateri bi državna televizija racionalizirala svojo teritorialno razsežnost: prav zato, ker je RAI javna storitev, mora ohraniti svoje izpostave na deželni ravni. S tem so se strinjali oblikovalci sredanja, in sicer nekdanji predsednik RAI Roberto Zaccaria, Beppe Giulietti, glasnik društva Articolo 21 in časnikar RAI, namestnik urednika TG1 Fabrizio Ferragni, direktor deželnih sedežev TGR Vincenzo Morgante, tajnik sindikata RAI Ugisgrai Vincenzo Di Tra-

pani ter predsednik novinarske zbornice FJK in odgovorni urednik novinarskega oddelka deželne sedeža RAI Cristiano Degano. RAI je namreč veliko manj zakoreninjen na italijanskem ozemlju kot, denimo, BBC v Angliji - je bilo rečeno. Prisotni so se lotili tudi problema, ki je od nekdaj prisoten ob vsaki debati v zvezi z javno televizijo, nihče pa ga ni mogel (ali bolje hotel) rešiti. Ugotovljeno je bilo namreč, da mora državna televizija končno odpraviti zakoreninjenost, skorajda patološko lastnost, da je tarča ali bolje odraz spletkarij italijanske politike. Težko bo sicer 'osvoboditi' javno televizijo v tem vidiku, saj je odnos med politiko in RAI desetletna pohujšljiva praksa, ki se opravlja domala na vseh nivojih, od

državnih do deželnih. Nekoliko retorično je izzvenelo prepričanje, da javna televizija pripada državljanom, ki plačujejo letni abonma: retorično ne zato, ker bi to ne bilo res, a zato, ker smo to geslo prevečkrat slišali, ne da bi dejansko nato privedlo do občutenih rezultatov.

Upati gre zato, da bo v prihodnje prišlo do resnih organizacijskih premikov, ki naj bi privedli do vsebinsko kakovostnih rezultatov. Ugotovili so, da bi morali izkazovati več poslušalstva za tiste družbene skupine, ki so danes deležne premalo pozornosti (zlasti na socialnem področju), prav tako mora RAI ohraniti razvejeno paleto informativne ponudbe, da ima gledalec možnost izbire vsebinskih izhodišč, ki so mu

bližja. Po drugi strani pa ne gre pozabiti, da je današnja ideološko-strankarska delitev treh osrednjih mrež zastarela in ni v skladu s potrebami današnjega časa: kaj, ko bi zlasti informativni sektorji RAI 1, RAI 2 in RAI 3 opustili svoje 'življenje na samem' in preosnovali svojo ponudbo na podlagi sinergije, ki bi ponudila gledalcem kriterijsko bolj ugašen vsebinski repertoar?

RAI in vlada morata torej začeti resno soočanje z državljanom - abonentom, saj je anahronistična delitev ustanove po načelih prve republike zastarela. Ali se bodo Renzi in 'Raievci' res izkazali kot možne druge oziroma tretje republike?

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (33)

BOLEZNI PLJUČ IN ČREVESJA

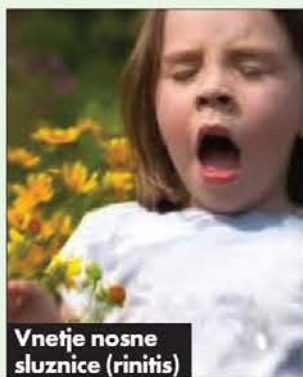
Ali obstaja povezava med pljučnimi boleznimi in zdravim črevesjem? Seveda! V nadaljevanju navajam, kaj meni stroka z raziskovalnega inštituta v ZDA.

"Fiziologija in patologija pljučnih in prebavnih organov sta tesno povezani, slabo delovanje enega organa lahko sproži bolezen drugega. Na primer, kajenje povzroča velik faktor tveganja za kronično obstruktivno pljučno bolezen in kronično vnetno črevesno bolezen in poveča tveganje za razvoj Crohnove bolezni. Probiotiki so 'živi mikroorganizmi, ki če so dani v primernih količinah, pripomorejo k zdravstvenim koristim gostitelja'. Probiotiki uravnavajo imunske odzive našega telesa. Navadno uporabljeni probiotiki vključujejo maščobno-kislinske bakterije, še posebno Lactobacillus, Bifidobacterium in Saccharomyces, ti so pogosto uporabljeni kot prehranski nadomestki pri gastrointestinalnih boleznih, vključno z okužbami, vnetno črevesno boleznijo in pri raku kolona. V tem pogledu probiotiki delujejo tako, da spodbujajo imunost in sprožijo obrambno pot, kar kaže na to, da lahko vplivajo na bolezen, ki se kaže stran od črevesja. Povečujejo se dokazi, da probiotiki, ki jih dajejo oralno, lahko uravnavajo imunske odzive v dihalnem sistemu. Povečujejo se dokazi, kako lahko prehrana vpliva in sodeluje z imunskim sistemom za končno izboljšanje človeškega zdravja. Probiotične bakterije se že uporabljajo za zdravljenje ali preprečevanje širokega spektra človeških bolezni, stanj in sindromov, vključno z diarejo, povezano z antibiotiki, in vnetno črevesno boleznijo, ki se pojavi kot posledica kirurškega zdravljenja. Nastajajoče študije v ZDA prav tako kažejo, da

bi prehransko dopolnjevanje s probiotiki lahko imelo široko področje ugodnih učinkov na ljudi z ozirom na zmanjševanje okužb in sezonskih bolezni in pri zmanjševanju dojemanja simptomov in dolžini bolezni. Kljub temu je veliko vidikov mešanja vplivov med probiotiki in imunskim sistemom še vedno neznanih. Večina probiotikov vsebuje bakterije, ki proizvajajo mlečno kislino (LAB-i, npr. Lactobacillus, Streptococcus, Bifidobacterium in Enterococcus sp.) ali nepatogene kvasovke kot Saccharomyces boulardii. Te proizvode priporočajo za preprečevanje in zdravljenje različnih zdravstvenih stanj, vključno z gastroenteritisom, diarejo povezano s Clostridium, vnetno črevesno boleznijo, alergijami na hrano ter ustnih votlin. Uporaba antibiotikov in prehranskih razlik v industrializiranih državah se kaže v motnjah gastrointestinalne flore in s tem poruši normalne mehanizme imunološke tolerance v sluzi, kar vodi v povečanje alergijskih bolezni, vključno z astmo. Ta hipoteza prinaša logično osnovo za dajanje probiotikov z namenom normalizacije imunološkega ravnovesja in zdravljenja bolezni.

Povečanje alergičnih bolezni postaja ena glavnih globalnih zdravstvenih težav. Medtem ko je bilo to najprej vidno v bolj razvitih državah Avstralazije, Zahodne Evrope in Severne Amerike, kjer je lahko več kot 40 % prebivalstva prizadetega v določeni fazi, zdaj postaja to vidno dejansko v vseh regijah sveta, ki so del industrijskega razvoja in prilagajanja Zahodu. Zato mednarodni trendi ponujajo navedbe, da okoljske spremembe lahko vplivajo na imunsko delovanje ne glede na genetsko ozadje.

/ dalje prihodnjič
www.saeka.si

Vnetje nosne sluznice (rinitis)

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (59)

Mariza Perat

Brezje na Gorenjskem

Omenjena slika se je v alpskih deželah kmalu zelo priljubila. Verniki so se z zaupanjem obračali k Materi Božji in jo prosili: "Marija, pomagaj"! Nastali so številni posnetki milostne podobe, med katerimi je bila najbolj znana "Passauska Marija Pomagaj", tako imenovana po mestu Passau v Nemčiji.

Bila je to doba protestantizma ali luteranstva, tako imenovanega po njegovem začetniku, avguštinskem redovniku Martinu Luthru. Ta se je kot vseučiliški profesor v Wittenbergu boril proti nekaterim nepravilnostim, ki so se pojavile v katoliški Cerkvi, in je svoje zahteve po odpravi le-

krasi Marijin oltar na Brezjah.

Joža Lovrenčič to opisuje v knjižici "Tri božje poti", kjer v pesnitvi o Brezjah pripoveduje, kako sta se župnik Ažbe in slikar Layer podala na Brezje in se ustavila pred Marijino podobo:

Slikar Leopold Layer (1752-1828)

"Marija, Mati milostna, držeč v naročju Jezuščka, s smehljajem gleda na oba.

In še obema se zazdi, ko v sliko upirata oči, da Dete Jezus govori:

"Tu, Mati, te objemal bom, tu k tebi se prižemal bom, vse prošnje tu sprejemal bom.

Kdorkoli k nama romal bo, zatekel k tebi se s prošnjo, uslišiva ga milostno".

Slika je izredno lepa. Marijin ljubeznivi obraz vzbuja zaupanje, kot da bi Božja Mati romarja bodrila, naj jo prosi pomoči. Njene mile oči ga v kapeli vsepovsod spremljajo. Jezušček se oklepa Matere, na njegovem obrazu je razbrati veselje in varnost, ki ju čuti v Materinem naročju.

Ljudstvu se je milostna podoba Marije Pomagaj že od vsega začetka zelo prikupila. Romarji so na Brezje prihajali v vedno večjem številu, od blizu in daleč, peš, z vozovi in vlaki.

/ dalje

Slikar Layer in župnik Ažbe postavljata Marijino podobo na oltar

Podoba Marije Pomagaj sredi 19. stol.

cerkvi sv. Vida prizidal kapelo v čast Mariji Pomagaj in takrat je tudi uresničil svojo srčno željo, da bi v kapeli imel sliko, ki bi ga spominjala na tisto, pred katero je tolikokrat molil v cerkvi sv. Jakoba v Innsbrucku.

Prva podoba Marije Pomagaj na Brezjah je bila naslikana na steni. Podoba pa je sčasoma zbledela in treba je bilo poskrbeti za novo. V tistem času je v Kranju živel slikar Leopold Layer (1752-1828). Med francosko zasedbo je zašel v gospodarsko stisko in tako je s svojim mlajšim bratom Valentinom začel ponarejati bankovce. Francozi pa so to kmalu odkrili in leta 1809 oba brata zaprli. Valentin je v ječi kmalu umrl, Leopold pa se je zaobljubil, da bo poslikal kapelico Marije Pomagaj na Brezjah ter napravil tudi novo Marijino podobo, če ga Marija reši iz ječe. To se je res zgodilo in leta 1814 je Layer naslikal podobo Marije Pomagaj, ki še danes

S 3. strani

"Slovenija potrebuje ..."

Tudi za izhod iz današnjih družbenih in gospodarskih težav Slovenija potrebuje inteligentnega ključavničarja, ki ima popolnoma jasne cilje, kaj je potrebno narediti, in jih ljudem pred volitvami tudi v celoti razgrne. Dober začetek bi že bil, če bi novi DZ RS z ustavno večino ukinil sramotni Ustavni zakon* iz leta 1994.

V banki nas večina skromno varčuje za hude čase; bolezen, nesreče... In ko so varčevalci LB izven Slovenije za golo preživetje potrebovali sredi vojne vihrje po 50 nemških mark (25 evrov) mesečno, jim je Slovenija z Ustavnim

dokazali, da smo čisto navadne hijene. Tisto julijsko jutro leta 1994 me je bilo tako sram, da sem Slovenec, da sem se skregal z nekaterimi svojimi dobrimi prijatelji, uglednimi ekonomisti in tudi profesorji.

Druha republika prihaja k neizbežnemu koncu na še bolj nedostojen način, kot se je končala prva RS v okviru SFRJ.

*27. julija 1994 je DZ RS (na podlagi Ustavnega zakona o dopolnitvah ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti RS) ustanovil NLB d. d. in NKBM d. d.

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljki, e-mail paljki@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik prof. Peter Černic

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 553177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 22. julija, ob 14. uri.

PECAR
PIANO CENTER

Na ogled
najboljše znamke klavirjev.

- Sobe za vaje
- Najem
- Rabljeno
- Koncertne usluge
- Tehnična pomoč
- Brezplačen prevoz na dom
- Glasbeni instrumenti
- Notno gradivo

PECAR ELISABETTA

Ul. Contavalle 5/5A • Gorica • Tel. 0481.535009 • www.pecarpianocenter.it

Vprašanje zmagovalcu volitev Miru Cerarju, kaj meni o ravnanju z Janezom Janšo

Polemične razprave o volitvah, državi pa grozi finančno sesutje

Za vsako državo s parlamentarno demokracijo in z vsaj osnovnimi prvinami parlamentarne kulture velja, da se politične in splošne razmere po volitvah umirijo, politični nasprotniki pa skupaj ustvarijo pogoje in ozračje za oblikovanje izvršilne oblasti, kakršno so izbrali volivci. V Sloveniji pa se žal to ni zgodilo. Javna občila vseh ideoloških oziroma političnih izhodišč in prepričanj kar naprej obračunavajo s tistimi, ki so domnevno zmagali oziroma bili poraženi na volitvah, pri čemer pa je vendar najbolj očitno pristransko poročanje občil, ki so podpirala prejšnjo vlado in koalicijo Alenke Bratušek. Žal sta pogosto pristransko poročala in še vedno tako poročata tudi Javna Radio in TV Slovenija, kar je sicer glede na ustavna določila nedopustno in pogosto povzroča proteste poslušalcev oziroma gledalcev omenjenih nacionalnih medijev. Javna Radio in TV Slovenija sta npr. obvestila, da so v tujini obširno poročali o volilni zmagi komaj ustanovljene in zato skoraj neznane nove politične stranke Mira Cerarja, vendar sta oba medija zamolčala, da so tuja sredstva obveščanja hkrati komentirala dejstvo, da je slovenska sodna oblast kratak čas pred volitvami zaprla vodjo opozicije Janeza Janšo. Nacionalna RTV si očitno tudi ni upala sporočiti svojim poslušalcem ter gledalcem, da je Ja-

nez Janša bil izvoljen za poslanca z več glasovi, kot pa jih je za svojo izvolitev prejel Miro Cerar, pač pa sta Radio in TV Slovenija v svojih poročilih večkrat ponovila, da bo Janko Veber, nekdanji predsednik državnega zbora, ki je bil ponovno izvoljen za poslanca na listi Socialnih demokratov, glasoval proti temu, da bi Državni zbor v novi sestavi potrdil poslanski mandat Janezu Janši.

V slovenskem katoliškem tedniku je komentar o volitvah napisal moralni teolog Ivan Štuhec. Dal mu je pomenljiv naslov *Šampanjec s pelinom*, v podnaslovu pa zapisal, da slovenske volitve prinašajo stare dileme. Omenjeni avtor, ki je zelo dejaven tudi v civilnodružbeni organizaciji Zbor za republiko, meni, "da je Slovenija politični shizofrenik, to je politični spremenljivec. Pred dobrim mesecem smo na evropskih volitvah volili desno, zdaj na državnoborskih pa levo. Takšni smo že dolgo, navzven eno, navznoter drugo. Mar sploh vemo, kaj bi radi in kam bi radi šli. Očitno nam je ta čas bližja punitizacija, po ruskem predsedniku, kakor pa evropeizacija. V kateri evropski politični blok bo stopila Stranka Mira Cerarja? Verjetno ta hip še sami ne vedo. Lahko imajo

prav tisti, ki pravijo, da volilno telo ne mara polarizacije in ideoloških tem. Hitro bomo videli, kako bomo brez njih potem, ko smo dobili nove čiste komuniste v parlament. Če si kdo misli, da se je mogoče izogniti temam, ali smo za povrnitev socializma ali

Janez Janša

smo za osamosvojitveno odločitev, za demokracijo, tržno gospodarstvo s socialnim korektivom, se moti. Razmere in programske razlike med strankami v Sloveniji bodo tudi Mira Cerarja potisnile v en ali drugi ideološki blok, pa naj deluje še tako prijazno, spravljivo in mehko. Državo je dobil v katastrofalnem stanju in to stanje so mu pripravili tisti, ki jih bo verjetno imel v koaliciji. Globoko soglašam s tistimi, ki menijo, da izid teh volitev kaže na resno krizo demokracije. Predvsem demokratske kulture v Sloveniji, ki je ni. Ni je v vzgojno-izobraževalnem sistemu, ni je

v medijih, in posledično je ne more biti ne v gospodarstvu in ne v kulturi".

Vendar pa se v Sloveniji oglašajo tudi mirnejši in odgovornejši glasovi, ki opozarjajo, da je v krizi, ki kaže nove razsežnosti, ki jih je vlada Alenke Bratušek bodisi podcenjevala ali pa prikrivala, treba hitro oblikovati novo vlado, izvršilno oblast torej, ki jo bo najverjetneje vodil Miro Cerar, zmagovalec parlamentarnih volitev. Premierka v odstopu je politiki in državi, tako ugotavljajo, prikrila velik finančni primanjkljaj, ki ga je vlada ustvarila na raznih področjih, ter sedaj grozi, da bo ob koncu

tega leta zmanjkalo denarja za glavne proračunske porabnike, domnevno tudi za pokojnine. Poleg tega pa javne finance močno ogroža tudi razsodba Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourg, da mora Slovenija plačati še nepopolnane devizne varčevalce nekdanjih družnic Ljubljanske banke v Sarajevu in Zagrebu. Znesek vračil bo lahko dosegel milijardo evrov. Premierka v odstopu Alenka Bratušek zadeve ni pretirano komentirala, ker se najbolj trudi, da bi izsilila svoje imenovanje za slovensko komisarko pri novo oblikovani Evropski komisiji. Po-

stala je tako vsiljiva, da je vzbudila odpor in nasprotovanja skoraj vseh drugih političnih strank. Alenka Bratušek je bila pred dve letoma med tistimi slovenskimi politikami, ki je ob petju revolucionarnih pesmi žalila Evropsko zvezo in njene uslužbenke. O zastrupljenem političnem in splošnem ozračju v Sloveniji priča članek, objavljen v časopisu Delo. Pod detektivskim naslovom *Opazili smo...* poroča, da v župnijski cerkvi Marijinega vnebovzetja v Mekinjah pri Kamniku pripravljajo mašo "za božjo pomoč in varstvo Janeza Janše". Članek je napisan v takem duhu, kot da maša za politika, ki se nahaja v zaporu in mu grozijo tudi s smrtjo, pomeni kaznivo dejanje, ki ga je treba preganjati po sodni poti. Nadalje posredujemo del pisma o trpljenju Janeza Janše zaradi ravnanja z njim v raznih okoljih. Napisala ga je Tatjana Malec, objavila ga je v slovenskem blogerskem časopisu Drugi svet z opombo, da so Janeza Janšo z zlorabo prava obglavili, pred očmi volivcev pa ga hočejo še moralno in fizično uničiti. Tatjana Malec prosi, da bi njeno pismo prebral in nanj od-

govoril g. Miro Cerar, zmagovalec parlamentarnih volitev. Dodaja, da pisma ni objavil noben časnik ali drugačen medij v Sloveniji. Tole je zapisala: "Gre za zaprtega Janeza Janšo, notranje razbolelega, ponižanega v dostojanstvu, ogroženega, odtrganega od družine z dvema majhnima otrokoma, demoniziranega in neprestano šikaniranega po vseh spletnih straneh in tudi medijih, z zažiganjem lutk, zmerjanjem z najprimitivnejšimi in prostaškimi izrazi, ne da bi pravosodna veja oblasti mignila s prstom, ne da bi varuhinja človekovih pravic obsodila takšno zavrženje in ostudno javno delovanje, ki meji na najbolj krute oblike fašizma. Dejala bom, res je težka in neprijetna beseda Lukašenko. Vendar kako lahko pričakujete, spoštovani Miro Cerar, da bo tako satanistično mučen človek, omotičen od ogorčenosti in krivice, priznaval institucije pravne države, če pa jih ni nikjer. Vsaj zanj in njegovo družino ne. Tudi Janez Janša in ljudje, s katerimi je tako ali drugače povezan, so samo ljudje. Tega pa vi nečete razumeti. Odpor rodi odpor!"

Martjan Drožž

Vipavska vasica pod žarometi

Batuje na svetovnem rockovskem zemljevidu

V Batuje na Vipavskem, ki šteje dobrih 300 ljudi, prihaja svetovno znana legenda rocka. V petek, 25. julija, bo v Batujah nastopila skupina Uriah Heep, ki je prodala 40 milijonov plošč.

Batuje so poseben pojav. Vsi prebivalci, stari in mladi, več mese-

celotna vas diha in živi samo za ta dogodek: vsi združeni v eno za čim boljši skupen uspeh". Zaradi te filozofije skušajo imeti nizke cene. "Vstopnica za osemurni koncert velja v predprodaji 20 evrov, parkirišče za avtodome bo zastoj, pivo pa bo... Tega verjetno ne smem povedati, da

Uriah Heep

cev pripravljajo osemurni rock koncert. Povabljeni glasbeni skupine pa ne igrajo ravno "lahkega" rocka. Letos so v goste povabili eno od najbolj znanih svetovnih skupin, ki še vedno igra stari rock. Uriah Heep. Bend, ki ga štejejo za pionirja med rockerji. Seveda nastop ni ravno poceni. Celoten proračun bo neke med 60 in 80 tisočaki. Batujci so Angležem morali plačati vnaprej. Štirje najbolj zagnani so vzeli osebni kredit na banki in tako za koncert zastavili svoj denar.

Na zaslužek pa sploh ne računajo. "Dogodek združuje vas. Gre za udarniško delo. 100 prostovoljcev. Če bo ostalo kaj denarja, bomo kvečjemu priredili za vse prostovoljce piknik", pravi motor koncerta Jan Zelinšek. Je torej edini razlog ljubezen starih in mladih do "težkega" rocka? Zelinšek se posmeje: "Niti ne. Mesece priprav, tedni dopustov, odrek in žrtvovanje je poplačanih, ko stvar uspe in ko se hkrati rodi jo nove misli za prihodnje leta. Tu je največji čar prireditve, saj

ne bo kdo rekel, da oglašujemo alkohol", pove Zelinšek. Zato le šepne, da bo pivo po dva evra in pol. "Mi prodajamo rock, drugi krajani pa svojo domačo hrano in pijačo", nadaljuje in pove, da vse skušajo nabaviti od domačinov ali pa iz domače občine Ajdovščina.

Kot velik problem izpostavi, da mnogi poznavalci in ljubitelji starega rocka niso verjeli, da bo skupina Uriah Heep res prišla v Batuje. "Mnogi mislijo, da bodo prišli angleški glasbeniki, ki bodo z glasom in stasom posnemali Uriah Heep. Zato so posebej za nas zvezdniki posneli video povabilo za nastop v Batujah", med smehom pove Zelinšek. Angleške silovase dolgočasne lahko tako poslušamo na You Tubu, kjer si malce lomijo jezike, ko izgovarjajo besedo Batuje. Zelinšek pravi, da skušajo s koncertom 25. julija "Vipavski dolini ponuditi nekaj več". In se posmeje: "Slovenski rock and roll središči nista samo Maribor in Ljubljana, ampak tudi Batuje".

TAM

Nova luknja v slovenskem proračunu

Ognjeni krst za Cerarja

O volitev je preteklo približno deset dni. Večjih novosti na politični sceni še ni. Parlament se bo prvič sestel 1. avgusta, tudi koalicijski pogovori so šele v začetni fazi. O novi vladi bomo najbrž lahko govorili neke v drugi polovici septembra. Skratka, politična scena se (ponovno) sestavlja, medtem ko Slovenci odhajajo na počitnice. Cerar pa bi moral svoje uvajanje v funkcijo, ki jo bo prevzel v naslednjih mesecih, čim prej skleniti in se resno lotiti dela. Postopki oblikovanja nove vlade sicer jemljejo nekaj časa, a ker je bilo doslej vselej postavljeno v ospredje dejstvo, da se z izvedbo volitev mudi (to je bil razlog za letošnje poletne volitve), bi moral tudi postopek sestavljanja vlade biti čim prej končan, da dobi nova izvršna oblast čim prej vsa pooblastila.

Problem pretirane porabe

To je nujno iz več razlogov, v prvi vrsti zaradi vseh postopkov reševanja krize, v katere je Slovenija vpeta ta trenutek. Slovenija mora v Bruslju pogasiti dve krizni žarišči: gre za problem presežnega primanjkljaja in za postopek presežnih ekonomskih neravnovesij. Od leta 2009 je Slovenija v postopku presežnega primanjkljaja, kar pomeni, da državni deficit presega 3 odstotke BDP. V tem segmentu je Slovenija celo med slabšimi v Evropi. Leta 2009

in 2011 je primanjkljaj presegel 6 odstotkov BDP (v številkah, med 2,25 in 3 milijardami evrov), leta 2010 je bil le malo nižji od 6 odstotkov, medtem ko je v lanskem letu znašal celo neverjetnih 14,7 odstotkov BDP (5,1 milijarde evrov). Lanski podatki so tako negativni predvsem zaradi državne

Miro Cerar

dokapitalizacije bank po novembrskem razkritju luknje v bančnem sektorju. To je začetna točka, na kateri bo moral svojo ekonomsko politiko osnovati Miro Cerar. Komisija je sicer Sloveniji najprej naložila vrnitev pod mejo 3 odstotkov najkasneje do lanskega leta. Ker pa teh ciljev Sloveniji ni uspelo uresničiti, je bila "ročnost" vrnitev pod omenjeno mejo podaljšana do leta 2015. Ampak, že spet se pojavljajo zatikanja in vprašanje je, ali bo cilj res dosežen.

Novih 400 milijonov evrov pri-

manjkljaja

To danes govorimo na podlagi vse več podatkov. Vlada Alenke Bratušek je sicer že za letošnje leto napovedovala upad javnega primanjkljaja pod 3 odstotke BDP: v proračunu je zapisano, da bo državni deficit pristal pri milijardi evrov oz. 2,8 % BDP. Da je ta ocena dokaj nerealna, pa se kaže že nekaj mesecev. Evropska komisija je namreč v majskih napovedih za letošnje leto Sloveniji napovedala primanjkljaj v višini 3,9 odstotka BDP. Da je napoved osnovana, se je izkazalo prejšnji konec tedna. Informativna oddaja Danes (Planet TV) je namreč razkrila dokument, po katerem je razvidno, da bo luknja v državnem proračunu v letošnjem letu za 400 milijonov evrov širša od predvidenega. Brez dodatnih ukrepov primanjkljaj ne bo velik "samo" milijardo evrov, ampak 1,4 milijarde evrov, kar je, če prevedemo v odstotke, 4 % BDP (torej 1 odstotek nad maastrichtskimi kriteriji). Vzroke za novo ugotovljeno luknjo najdemo v napačnih predvidevanjih vlade o prihodkih in odhodkih. Vladi je pred časom že padel v vodo nepremičninski zakon, ki je bil v načrtih Alenke Bratušek eden od glavnih virov za polnjenje prazne državne blagajne. K temu je treba sicer dodati, da so ta izpad zapolnili v dobrih meri prihodki od prodaje frekvenc za mobilne operaterje. Med manjšimi prihodki od predvidenih je tudi postavka trošarin (država je od prodaje bencina dobila manj, kot si je nadejala), manj je bilo priliva od evropskih sredstev. Nekaj "nepredvidenih" nozov pa je tudi med odhodki, oziroma med stroški, ki jih država izplačuje iz svoje blagajne.

Recimo, tukaj so višji zneski za odplačevanje obresti od javnega dolga. Tukaj so stroški za odpravo plačnih nesorazmerij. Če poenostavimo, gre v tem primeru za usklajevanje plač v različnih panogah v javnem sektorju, ki si morajo biti po črki zakona vselej primerljive in pri katerih ne sme biti pretiranih razlik: če se v enem od sektorjev zvišajo plače, se tako lahko zgodi, da povišico zahtevajo tudi v drugih sektorjih za ohranitev izvirnega razmerja. V letošnji proračun bo morala nova vlada umestiti tudi to postavko, ki je težka približno 120 milijonov evrov in za katero, tako se je izkazalo, dejansko ni sredstev.

Nepredvideni scenariji

Kaj torej čaka prihodnjo vlado? Najverjetnejši scenarij je rebalans proračuna oziroma novo sestavljanje in izračunavanje odhodkov in prihodkov. Če se bo slovenska izvršna oblast želela držati zaveze do Evropske komisije, bi morala obdržati že prej predvideni primanjkljaj v višini milijarde evrov. To hkrati pomeni iskanje rezerv ali virov, ki lahko absorbirajo teh novih in nepredvidenih 400 milijonov evrov primanjkljaja. To bo prva preizkušnja za Mira Cerarja, ki se bo težav najbrž lotil "v sodelovanju" z odhajajočo vlado Alenke Bratušek. Ker bo iskanje novih prihodkov od konca letošnjega leta malodane misija nemogoče, bo morala vlada najbrž poseči po rezanju odhodkov, če ji bo to seveda uspelo. V nasprotnem primeru se obeta nov visok primanjkljaj za tekoče leto (tja do 4 odstotka BDP). Slovenija pa bi tako le težko prepričala Evropo in predvsem sama sebe, da je uspešno na poti iz krize. Cerarja čaka pravi ognjeni krst.

Andrej Černič

Po odmevnem koncertu

Rolling Stones zažigali sredi Rima Dečki, čas je za rock'n'roll!

Bum-bum. Ne, to nista bila akorda, ampak čista energija, ki se sproža iz strun. Bum-bum. In izza zavese svetlobnih efektov je pred sedemdesetisočglavo množico zasvetil tisti značilni nasmešek, ki je bolj podoben rahlo nakazanemu režanju. In še enkrat, bum-bum, ki mu sledi tako značilni riff na kitari, da ga lahko spoznaš v razdalji več kilometrov. Keith Ri-

chards in akordi, ki so stresli do temeljev nekdanje prizorišče konjskih dirk v času rimskih cesarjev. Bum-bum... in takoj za tem, na ogromnih ekranih na odru, rez v kadru in nova podoba. Mick Jagger in za njim neskončna množica: "Jumpin' Jack Flash, it's a gas, gas, gas".... In to je bil šele začetek.

chards in akordi, ki so stresli do temeljev nekdanje prizorišče konjskih dirk v času rimskih cesarjev. Bum-bum... in takoj za tem, na ogromnih ekranih na odru, rez v kadru in nova podoba. Mick Jagger in za njim neskončna množica: "Jumpin' Jack Flash, it's a gas, gas, gas".... In to je bil šele začetek.

Koncert stoletja

"Aoooo, er concerto der secolo" (koncert stoletja), to so bile besede naključnega kelnarja, ki je nedaleč stran od prizorišča, kjer se je le nekaj ur kasneje pisala zgodovina, serviral kapučino jutranjim turistom. Sončna in vroča nedelja sredi ulic antičnega Rima je bila pravi scenografija za dogodek stoletja. Ulica "Fori imperiali", ki pelje do Koloseja in od tam naprej še do Circa maxima, je bila polna življenja. Tudi tukaj bi lahko govorili o veliki lepoti Rima, a brez tistega cinizma, ki ga je izrazu pripisal Sorrentino. Skratka, scenski antični Rim je idejno prežemala podoba tistega velikega jezika, ki je postal simbol rock'n'rolla in prepoznavna blagovna znamka. To podoba velike lepote so Stonesi tudi vključili v kratek video-posnetek utrinkov z rimskega koncerta, ki je na melodiji Streets of love le nekaj dni za tem zaokrožil po spletu. Z občutkom nostalgije in melan-

"na polno". Zažigali so čisto na vsakem odru, zažigali so tudi v Rimu. Najbolj zgovorno je v tem smislu prav dejstvo, da balad skorajda niso imeli na sporedu. V Rimu je edina pesem, ki je bila namenjena stiskanju zaljubljenih parčkov, bila prav že omenjena Streets of love, svojstveni unikum na turneji. Drugače so na ostalih koncertih po Evropi izmenično izvajali Angie in Wild horses. Ampak to so bile malodane edine romantične izjeme, ki so si jih privoščili hudobni dečki (zdaj že hudobni starčki) rock'n'rolla. No, ja... čisto povsod so odigrali tudi razmišljajočo "You can't always get, what you want", ki je ena izmed najbolj klasičnih med klasiki in ki je zato nenadomestljiva. Drugače pa je bil koncert eno samo neskončno brizganje rock'n'rolla, tistega starega dobrega, a prav zato zimzelenega rock'n'rolla. Uspešnica za uspešnico. Vse to, zaradi česar so Rolling stones postali legende.

Več kot le sinovi Woodstocka

Mick Jagger in Keith Richards veljata za predzrni in nesramni alter-ego Johna Lennona in Paula McCartneyja. Kljub temu da je te razlike ustvarjala umetno in jih nalašč propagirala prav najožja ekipa okoli Rolling Stonesov za potrebe trga in iskanja ciljne publike, pa je v ozadju njio-

vega uspeha precej več. In to je bilo občutiti tudi v Rimu. Na zelenici se je zbralo nekaj več kot 70 tisoč navdušencev. In da ne bo pomote, to niso bili osiveli hippyji, ampak sinovi in vnuki hippyjev. In oni so na ves glas vpili skupaj z Jaggerjem "It's only rock'n'roll, but I like it". Da, tudi dvajset in tridesetletniki so na ves glas prepevali pesmi, in to ne samo tisti najbolj znani re-

fren "I can get no satisfaction"! Ne, poznali so vseh skoraj 20 pesmi na sporedu. Rolling Stonesi so povsem prebili ločnice med posameznimi generacijami. Popolnoma drži, da so Jagger, Richards Wood in Watts idejni sinovi Woodstocka: Gimme shelter, njihova najbolj poznana skladba o vojni v Vietnamu, je samo eden od dokazov za to. Hkrati pa je paradoksalno, da so prav Rolling Stonesi na tej isti idejni ravni tudi ubili t. i. poletje ljubezni: na njihovem koncertu v Altamontu jeseni 1969 (le nekaj mesecev po Woodstocku) je pripadnik skupine Hell's Angels, najet kot varnostnik, do smrti zabodel enega od poslušalcev. Stonesi so to tragedijo preživeli in preživeli so hippyjevstvo, ki je v Altamontu umrlo. Njihova zgodba se je kljub temu nadaljevala v današnje razsežnosti mita. In v tej sposobnosti preživetja se skriva njihova dodana vrednost. Spremenila jih je v bend, ki podira generacijske pregrade.

Blues v krvi
Glasba je bila pri Stonesih vselej v prvi vrsti. Muddy Waters, Chuck Berry. Blues. Najdemo ga v vsaki pori ustvarjanja dvojca Jagger&Richards, najdemo ga v vsakem akordu in v vsakem taktu vsake njihove stvaritve. Blues, ki je dobil svojo podobo sredi gojišč bombaža med sužnji in ki so ga tenkočutni črnski izvajalci ponesli v ameriško javnost, je ravno s Stonesi dobil svojo globalno uveljavitev v rock preobleki. Ob njihovih pesmih človek občuti vonj tobaka in whiskyja v lokalih sredi Chicaga, kjer so (večinoma) črnski izvajalci z "novimi" glasbenimi prijemi kratkočasili poslušalce od dvajsetih let prejšnjega stoletja dalje. Celotno ime Rolling Stones izhaja iz tega sveta, gre namreč za enega od napevov, s katerimi je zaslovel prav Muddy Waters in so

ga poredni fanti rock'n'rolla prevzeli.

In to je največja dodana vrednost pri Stonesih: to glasbo so popularizirali in jo prenesli na vse kasnejše generacije, vključno s tisto, ki je danes stara dvajset ali petindvajset let. Blues, ki se sprošča iz akordov Tumbling dice in Midnight Rambler, je rimsko publiko pogljal na noge z nalezljivim tempom, ki ti seže pod kožo. Sloves hudobnih dečkov je le dodatek, marketinški lifting. Honky tonk woman, ki jo je sedemdesetisočglava množica vpila sredi antičnega Rima v enem od viškov

koncertne ekstaze, je pred skoraj 50 leti veljala za pohujšljivo. Danes se ob "pohujšljivosti" besedila nasmehujemo, ritem, melodija in akordi pa ohranjajo še vedno tisto prvinsko privlačnost. Tako kot imata v sebi prvinski nagon, ki je ob množičnih vzklikih "uh, uh... uh, uh" obnorel poln Circus maximus, tudi pesmi Miss you in še bolj Sympathy for the devil. Tukaj se prvinskost premeša s čutnostjo ritmov sambe: rezultat je eksploziven. Pesem, ki sta jo Jagger&Richards "spesnili" na literarni podlagi ruskega pisatelja Mihaila Bulgakova (roman Moj-

ster in Margareta), je svojo intelektualno razsežnost našla z omembo v Satanskih stihih Salmana Rushdieja. In pri vsem tem je ohranila skozi leta svojo nagonost. Svojih "petnajst minut slave" si je Keith Richards na lepem priboril tudi kot pevec: sredi koncerta je izpred mikrofona izrazil energičnega Jaggerja. V svojem lagodnem slogu prevzel monopol nad odrom in se spet spustil v izrazito bluesovske ritme: ne gre za pogost pojav, a Richards je občasno tudi pevec. In to mora jasno pokazati tudi na koncertih.

Na akordih močno rockerskih Start me up, Brown sugar in Satisfaction, ki so idejno sklenile koncert, se je tresel Circus maximus in tresel se je antični Rim. Odmev, ki se je vračal od tisočletnih arhitektonskih struktur, pa je bil neverjetno sodoben: "long live rock'n'roll!!!" (naj živi rock'n'roll).

Andrej Černic

Na odru z legendarnimi rockerji

Z angleškimi legendami rock'n'rolla sta na rimskem odru nastopili tudi Mateja Černic in Petra Grassi, uveljavljeni zborovodkinji iz našega prostora. Zgodovinsko priložnost nastopanja na odru z živimi legendami sta dobili kot pevki italijanskega zborovskega sestava Coro giovanile italiano. Stonesi so na vsakem koncertu k sodelovanju povabili zbor, ki je odpel uvod v eno od najbolj znanih rockovskih pesmi, "You can't always get, what you want", in bil med samo pesmijo spremljava bendu. Zbor se je enakomerno porazdelil na dva dela, ki sta nastopala na različnih straneh odra. O občutkih in doživljanju tistih trenutkov smo spregovorili z obema. Mateja, ki je bila na odru celo dirigentka enega od dveh zborov, in Petra, ki je v zboru pela, sta se z veseljem odzvali na naša vprašanja.

MATEJA ČERNIC

Kako si v vlogi dirigentke zbora doživljala izkušnjo sodelovanja z Rolling Stonesi?

Spremenljivk, ki jih moram omeniti, je bilo več:

tonske vaje na odru sploh nismo imeli, ker je bilo že okoli treh popoldne na travniku pred nami približno 15 tisoč ljudi, tako so mi povedali. Pomembna novost za nas je bilo tudi petje s slušalkami, na kar nismo navajeni. Ob vsem tem je brez predhodne tonske vaje za dirigenta težko izveči iz pevcev ekspresivnost in dinamiko, kot smo vajeni na tradicionalnih zborovskih koncertih.

Kako si se torej postavila pred zborom?

Skušala sem jim posredovati vse svoje navdušenje, energijo in užitek tistega trenutka. Zavedali smo se, da smo del nekega zgodovinskega dogodka na področju rock glasbe. Čeprav se žanrsko mi ukvarjamo z drugačno glasbo, je bila ta izkušnja obogatitev, ki odpira nova obzorja.

Kakšni pa so bili zate izzivi v tej nenavadni vlogi?

Izzivov je bilo vseeno veliko: zelo pozorni smo morali biti na ritem, tempo je bilo potrebno ohranjati na daljavo z drugim delom zbora in s skupino. Zaradi tega sploh nisem dobila občutka nepopisne množice pod nami.

No, vseeno pa je bilo dogajanje na odru in v zaodrju napeto, najbrž. Pričakovanje na nastop, zavest, čemu greste naproti, odmevnost dogodka...

Da, to vsekakor. Ko pravim, da na odru ni bilo časa za tremo, mislim na to, da smo bili maksimalno koncentrirani, da čim bolj izpeljemo to, za kar smo bili poklicani. Smo pa bili podvrženi tremi in dobršni dozi vznemirjenosti že vse od prihoda v zaodrje dalje. Tam, za kulisami, se vzporedno giba neki svojevrsten svet, ki pripravlja celoten spektakel in ki si ga težko predstavljamo. Fotografiranje nam je bilo prepovedano v slogu: vi niste prišli na šov, vi ste del šova. Vsak naš premik, vsakič, ko so nas poklicali, je moral biti naš odziv takojšen in odločen. Drugače nas je takoj čakal karajoči "quick" (hitro!) ali "run" (tecite). Celotno pot smo odšli, so nas priganjali, naj čim prej zapustimo zaodrje, mi pa bi se tam iz navdušenja radi še malo zadržali. Koncert se je namreč sklenil kmalu po "naši pesmi".

In?

Ko so Stonesi prišli v zaodrje, so se takoj posedli v avtomobile, ki so jih odpeljali proti hotelu, smo

bili še tam. Vsi štirje so nam ob odhodu pomahali, vsak iz svojega avtomobila.

Kaj pa po nastopu?

Navdušenje ni in ni popustilo. Po ulicah smo kar naprej prepevali refren, "You can't always get, what you want". Ljudje pa so se za nami ozirali in začudeno vzklikali: "Glej, to so pa oni!"

PETRA GRASSI

Kakšni so bili občutki, ko ste stopili na oder in pred sabo zagledali neskončen val sedemdesetisoč glave brbotajoče množice?

Vsi reflektorji so bili vperjeni na oder, tako da je bil pogled na publiko malodane onemogočen. Ob tem smo bili močno koncentrirani na izvajanje, da ni bilo niti časa razmišljati o nepregledni množici pred nami. Kurjo polt pa sem dobila že pred tem. Ob pogledu na prizorišče že v popoldanskih urah, torej precej ur pred začetkom koncerta, se je pod odrom zbrala že večtisočglava množica. Takrat si dobil občutek, kaj bo zvečer.

Kako bi primerjala tradicionalno zborovsko petje in ta novi način, ki ste ga preizkusili na odru z Rolling Stonesi?

Ja, šlo je za zelo drugačen pristop. Ko smo peli, smo imeli slušalke na ušesih, da bi bolje slišali tudi drugi zbor ter skupino. Iskreno pa povem, da so me slušalke nekoliko motile, tako da sem jih v določenem trenutku snela in... ja, meni je bilo tako precej bolje. Ob tem moram povedati še nekaj: melodija, ki smo jo peli, je sicer res dokaj preprosta, uglasbitev in notni zapis pa sta enostavna. Skladbe, ki jih pojemo v zboru so kompleksnejše. Ko pa stopiš na tak oder, postane vsaka stvar takoj veliko bolj težavna, kot se na prvi pogled zdi. Rock bendi imajo namreč včasih nekoliko samosvoje ritme, solistične vložke posameznih instrumentov ne moreš nikoli popolnoma predvideti. Struktura glasbe je bolj prosta, česar v zborovskem petju ni.

Kako so potekale vaje?

Pred koncertom smo vadili tudi z njimi, a glavno besedo pri naših vajah v zaodrju je imel član podpornega benda, ki jih je spremljal in je igral rog. On je bil za nas referenčna točka. Na skupni vaji smo res bili le lučar stran od Micka Jaggerja, Keitha Richardsa, Ronnieja Wooda in Charlieja Watts. Pravega stika z njimi pa nismo imeli. Richards se je sicer občasno obračal proti nam in nas spodbujal z "Bravi, bravi"! Zelo razumevala z nami je bila tudi back vokalistka Lisa Fischer, ki je najbrž dobro vedela, kako se počutimo.

Mnogi vas zaradi tega nastopa imajo za privilegirance...

Tega se zavedam, mnogi so me na to opozorili. Vem tudi, da je bilo v Rimu med poslušalstvom veliko naših ljudi, ljubiteljev Rolling Stonesov. In ko smo stopili na oder, sem pomislila tudi nanje: mnogi bi bili pripravljeni žrtvovati marsikaj zato, da bi bili na mojem mestu. No, nastopala sem tudi zanje.

Če bi lahko izbrala še eno pesem, ki bi jo zapela skupaj s Stonesi, katera pesem bi to bila?

Brown sugar, nedvomno. Nanjo me vežejo lepi spomini in prijetna čustva: spominim se, da sem jo večkrat poslušala, ko jo je izvajala skupina, v kateri je igral pred časom moj fant Jernej. Ko sem jo v zaodrju slišala, me je spreletela kurja polt.

Živeti je treba polno!

Za en nasmeh

To je pač teden, ko mi pisanje ne gre od rok. Že dva članka sem vrgla v koš, prvega, ker ni bil pogodu uredniku, prijatelju Juriju, drugega, ker ni bil pogodu meni, saj je bil, tako kot je včasih učiteljica v šoli govorila, 'potegnjen' za lase. No, pravzaprav je še en razlog, da sem se odločila, da bom pisala povsem nekaj novega. Ta razlog sta jeza in nemoč, ki ju v tem trenutku čutim v sebi. Pa ne zato, ker bi mi šlo kaj narobe. Nasprotno, v tem obdobju sem še posebej vesela, saj sem v novem domu polno zaživela. To prelepo življenje. Življenje, ki ga ljubim nad vsem. In prav to je vzrok moje jeze, ta ljubezen do življenja, to prepričanje, da ga je vredno živeti, da je vsak trenutek neponovljiv dar. Vsa ta prepričanja se prelevijo v jezo, ko srečam ljudi, ki nočejo več živeti. Najbolj pa boli, če veselje do vsega zmanjka mlademu človeku, najstniku. Sem namreč človek, ki se najbolje razume z mlado generacijo, vanjo verjamem, in vem, da ravno njim pripada prihodnost. Sem človek, ki zaradi tega ne razume, kako je mogoče, da neko državo vodi stranka upokojencev. Sem človek, ki misli, da imajo mladi pravico do polnega življenja, da jim moramo do tega z vsemi močmi pomagati. Da morajo biti mladi nosilci napredka in sprememb.

In prav zato ta jeza, ta nemoč. Prijateljica, ki živi v Trstu, to je bilo nekdaj blizu, sedaj, ko je moj dom nekje na robu Benečije pa skoraj zelo daleč, mi je povedala, da je s hčerko težko. Enostavno ne gre. Neznano kdo, neznano kdaj, ji je v glavo vbil, da je grda, da je njena postava nezanimiva in preobilna, da nikomur ni všeč. In najstnica, ki to začuti, se težko znebi strahu pred ogledalom. In predvsem pred drugimi. Enostavno sebe in posledično življenja, ne sprejema več.

To vem iz izkušnje, ker sem vso stvar doživela na lastni koži. Naj poudarim, da nikoli nisem bila "misica", ljudje smo pač taki, kot smo. A naša zunanost in zgled, ki ju vidijo drugi, niso samo obline in skravžani lasje. Ljudje nam zrejo v oči, vidijo naše misli, naše sanje, naš odnos do sveta. Veselijo se našega nasmeha in tistih iskric v očeh, ki spremljajo srčnega, poštenega in veselega človeka. Jaz tega tedaj nisem dojemala, ker iskric, radosti in smeha ogledalo ne zna pokazati. Ogledalo je nekaj mrtvega, v vsakem človeku pa je duša, ki mu daje pravo lepoto.

Tako sem šla skozi zelo težko najstniško obdobje, ki me je pripeljalo celo do tega, da sem pustila šolo in končala v bolnišnici. Bolela me je vsaka šala sošolcev, pa čeprav v njej ni bilo prave hudo-

bije. Sebe sem videla kot spako z mozolji in debelo zadnjico in to je v meni vzbudilo prepričanje, da me ves svet sovraži. In me seveda zasmehuje. Ko je tako, boli vsaka beseda, vsak pogled, ki lahko nekje na dnu skriva posmeh, vsaka šala. In si jezen, ko nase vlečeš modne kavbojke, ko ti nič ne pristaja, ko zaman iščeš v trgovinah. Premlada, da bi razumela, kako nepomemben je zunanji videz. Kar je najhuje in kar v tistih rosnih najstniških letih nisem še doumela, je dejstvo, da me prijatelji ne morejo spoštovati in imeti radi, če jaz sama sebe zaničujem. Mnenje, ki ga imajo drugi o nas, namreč ustvarjamo največ sami, s svojim vedenjem in s svojo samozavestjo. S ponosom ali s pomankanjem le-tega.

Zaprta sem se v svojo sobo, v šolo nisem več hodila, čeprav sem bila sicer odlična učenka. Ker sem se bala posmehljivih pogledov. Celotno to, da se me je držal vzdevek "Suzi sorriso" (Suzi nasmeh), me je bolelo, kajti svojega nasmeha še nikoli nisem opazila, kaj šele videla. In jesti nisem hotela, kajti sanjala sem o dekletu z vitko silueto in visokimi petami. Ob takem postu sem seveda shujšala in nazadnje tudi zbolela. In pristala v bolnišnici s prisilnim hranjenjem.

tere je bil Ranič pred nekaj sezonami celo najboljši igralec. Skratka, sezona Krasa se začne na valu navdušenja, fantje bodo šli na gorske priprave, prvič bodo lahko vso sezono razpolagali tudi z novo pokrito tribuno v občinskem športnem središču v Repnu, s katere so navijači sicer že bili priča junijskemu prestopu po zmagi v finalu play-offa proti ligurski Sarzani. Uprava se je od dveh negativnih izkušenj v D ligi nedvomno veliko naučila, tako da napak ne misli ponavljati. Seveda mora biti primarni cilj novince prvič v zgodovini kluba ohraniti status četrtoligaša, četudi upamo, glede na vložek, da mirno in brez neke sezone trpljenja in treptanja. Meddeželno prvenstvo amaterjev je sicer strašna liga, v kateri veliko štejejo konstantnost, kakovost, pa tudi učinek mladih, ki so jih glede na lansko sezono pri Krasu potrdili, okrepitev pa tu še iščejo. Ne smemo pa pozabiti, da je vodstvo zadržalo tudi nadarjena in že izkušena napadalca Capalba in Corvaglio, ki bosta še kako koristna.

Z razliko od preteklosti bo torej podoba ekipe, kot rečeno, zelo slovenska, kar je dragoceno tako z vidika pogovornega jezika kot tudi navzven pomembna vizitka za naš šport, četudi gre dejansko za same uvožene športnike, ne pa tekmovalce, ki so sad našega nogometnega gibanja. Naslednji korak, če bi se utrdili v D ligi, a tudi sicer, pa mora menda biti tudi dati priložnost dovolj kvalitetnim mladim domačim fantom, da se izkažejo v tej ligi. Ne bo lahko, saj je na mladinskem področju v naši srenji vse več nedorečenosti, potem ko se je združen projekt pod okriljem Krasa sesul in so se moči spet razcefrale po območju.

HC

Sicer sem po nekaj mesecih najhuje krize spet ujela vsakdanji ritem, moja najstniška leta pa nikoli niso bila srečna leta. Sebe in svoje podobe namreč nisem nikoli dokončno sprejela, kar me sicer ni omejevalo pri študijskih uspehih, a na zabavah, plesih in v odnosu do drugih sem bila poraženec. In predvsem pri sanjah

nanjosti tiče.

Tedaj se je zgodilo, čisto nepričakovano. In prepozno. Čisto slučajno, šlo je čisto za nepomemben dogodek in samoumevne besede. Nekaj smo delali pri hiši, pomagal nam je neki družinski prijatelj, dejansko moj dolgoletni prijatelj, pa njegov sodelavec. Ker skušam garanje vedno omiliti s smehom in šalami, sem mu za šalo rekla, naj mi sobo pomete, saj je za seboj pustil pravi smetnjak. In je čisto resno vzel metlo in začel čistiti z vneto. A res pomet, sem se po smejala sodelavcu, ki se mu je muzal. Ta, ki je bil pač take vrste človek, da so mu včasih iz ust ušle stvari, ki bi jih drugi zamolčali,

me je samo pogledal. A res nisi nikoli opazila, razumela, da bi on samo za en sam tvoj nasmeh naredil karkoli? V odgovor sem se mu nasmehnila, a tokrat sem se nad tem nasmehom globoko zamislila. In razumela marsikaj. Dojela sem to, kar sem dobrih trideset let prezrla. Razumela sem, da je ta zame nepomembni nasmeh, ki ga podarjam ljudem in je sestavni del mojega značaja, dejansko tako širok, da napolni svet in prekrije tudi moje obline, mojo zadnjico in pred leti verjet-

no tudi moje grde mozolje. Od tedaj sem srečala še veliko takih, ki so radi prijeli za metlo, ko sem se jim nasmehnila, še pred dnevi sem v železnini naletela na nekega nekdanjega učenca, ki se ga sploh nisem spomnila. On pa me je prepoznal, priznal, da sem se v letih spremenila, a moj nasmeh je ostal tisti iz mladosti. Poln življenja, veselja in zagona. Zakaj sploh vse to pišem, v tem trenutku jeze in brezupa. Vsekakor ne, da bi se hvalila z nasmehom, zaradi katerega so me v šoli imenovali "Suzi sorriso". Pišem zato, ker bi rada prijateljicini hčerki povedala, da ima vsakdo izmed nas nekaj zelo lepega, nekaj, kar je vredno ljubezni, nore ljubezni. In občudovanja drugih. Nekaj, zaradi česar zvesti prijatelji naredijo čisto vse. In nekaj, kar ni izraz naše minljive zunanosti, ampak je izraz naše notranosti, naših sanj, naše duše. In je to nekaj zares izraz prave lepote, pa čeprav je ob njem še nekaj mozoljev in preobilna zadnjica. Kajti tisti ljudje, ki jih hočemo dejansko imeti ob sebi, so tisti, ki znajo brati naš nasmeh, ne pa tisti, ki se jim pogled ustavi na zadnjici in oblinah. Upam, da ta spoznanja za prijateljicino hčerko ne bodo prišla prepozno. Upam, da bo ta preprosti zapis prebrala še kaka druga najstnica in spoznala, da je življenje lepo, gromozansko lepo. In ga je vredno živeti z nasmehom. Živeti polno, preden je prepozno in nam spolzi iz rok. Obline in zadnjica so nekaj čisto postranskega.

Suzi Pertot

Pogled na domače nogometno igrišče

Začenja se nova
avantura Krasa v D ligi

Pred nami je že nova športna sezona 2014/2015. Najkrajše so bile počitnice nogometašev Krasa, ki so 15. junija proslavljali ob koncu izjemno dolgega prvenstva na predpovodje v meddeželno D ligo. V ponedeljek, torej po manj kot poldrugem mesecu dopusta, pa bodo že začeli s pripravi na novo avanturo. Cilj je

ladi pred zmagovitim play-offom po razporoki z Brankom Zupanom – računa na začetno postavu, ki je lahko v celoti Balkan team, če izvezemo vratarja: v obrambi Božič, Komel, Cvijanovič in edini zamejec Simoni, v sredini Gulič, Ranič in Žlogar, v napadu Srb Grujić, Knežević in Spetič. Zagotovo prava eksotika, ki je na spletu

seveda ta, da bi se ping pong med polpoklicno D in deželno elitno ligo, ki poteka že šest let (med četrtoligaši bodo Repenci nastopali tretjič, doslej so oba krat takoj nazadovali), vendarle prekinil in da bi se klub in ekipa ustalila v višjem nadstropju. V tem mesecu je bila uprava društva izjemno dejavna in je novo moštvo zasnovala na slovanskem temeljih oziroma na slovanskem temperamentu. Na papirju lahko trener, Srb Arčaba, ki ne bo več igral in bo le krmar – znano je, da je kot trener in igralec vodenje enajsterice prevzel spom-

med klubi severo-vzhodne skupine italijanske D lige in še širše že vzbudila precej zanimanja. Tudi zaradi tega, ker vsi vedo, da je Tonči Žlogar, ki je v četrti ligi že igral tudi v Pordeonu, nekdanji slovenski reprezentant in udeleženec – z odigranimi minutami – svetovnega prvenstva leta 2002 na Japonskem in v Koreji. Pa tudi zato, ker so štirje novi nakupi iz Primorske – branilca Miroslav Cvijanovič in Sebastijan Komel ter vezista Saša Gulič in Saša Ranič – vsi nogometaši z izkušnjami v mednarodnem merilu in v prvi slovenski ligi, ka-

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

189

Ko mi je pred časom prijatelj zaupno povedal, da je govoril z nekom, ki ga cenim, in mu je ta kar naravnost rekel, da ne mara moje rubrike, ker se v njej stalno sprašujem, kaj sploh počnem tukaj, češ da bi pri mojih letih pa že moral vedeti, zakaj sem tu, nisem bil presenečen, saj sem pri svojem uredniškem delu že vrsto let tarča tako odobranja kot tudi ostre kritike. Poznam tudi take, ki nenehno in načrtno slabo govorijo o mojem pisanju, in če le morejo, to tudi javno povedo, vse za mojim hrbtom seveda. Največ teh kritikastrov ni nikdar napisalo ničesar, znajo pa vse o tem, kako ter kaj je treba pisati. A to spada k igri, bi preprosto rekli, nikdar si namreč nisem domisljal, da bi vse ljudi zmogel nagovarjati. Še manj pa, da bi vsem bil všeč, ker je svet lep prav zato, ker smo različni. Tudi pri našem časniku je tako. Če bi urednik pri časopisu objavjal samo zapise, ki so mu všeč, bi izšlo zelo malo številk, pa še zelo malo strani bi vsaka imela. Sam se pri urejanju držim pravila, da je bogastvo časnika predvsem to, da nas je več, ki sicer res sorodno mislimo, a smo obenem različni, drugačni.

Res je, da včasih človeka, in tudi mene!, zaboli, ko je kritika grda in neupravičena ter v sebi nosi tisto tiho sovraštvo, ki mu ne vidiš izvora drugje kot v pokvarjenem, grdem, zahrbtnem značaju osebe, ki jo širi, kot je tudi res, da gre največkrat pri takih poniglih ljudeh za pobeljene grobove, gnile znojtraj, lepo pobeljene zunaj, ponavadi svetohlinsko ponižne z močnimi ter arogantno sovražno do šibkih, a je vseeno prav, da se pri svojem delu včasih stremim in si pač priznam, da imam svoje meje, kot jih imamo vsi ljudje. Zato pa smo samo ljudje in ne svetniki. In zato se mi vsi tisti, ki sodijo druge vedno le po sebi, večkrat smilijo, pa čeprav je hudobija, ki jo sejejo, vseeno nevarna, zlo namreč vedno uničuječo deluje in pred zlom nihče ni varen. In z zlom se ne smem igrati.

Ko mi je pred časom neki Tržačan brutalno rekel, naj takim kritikom preprosto in v javnosti rečem: "Zapri že enkrat greznico, dej, mar ne vidiš, kako ti smrdi iz ust!", sem se sicer res od srca nasmejal, ker mi je to povedal v italijanskem tržaškem narčju in sem se takoj spomnil pristaniških delavcev, ki so v Trstu na obrežju včasih v tamkajšnjih gostilnah stresali take in še huje, vse sicer res resnične, a vedno tudi zelo vulgarno povedne, sicer duhovite, a strašno nizke. Kolega me je poučil, da moram to reči vedno v družbi, da se bodo drugi kritiku smejali, ni namreč večjega ponižanja za farizeje kot javno razkrinkanje in osmešenje. Posmeh namreč naredi svoje tudi pri ljudeh, ki imajo namesto srca kamen, pa čeprav se na zunaj pred-

stavljajo drugače.

In tudi vem, da nikogar ne bom prepričal o tem, kako pomembno je branje knjig, če se sam ni naučil segati po knjigah in se v njihovi družbi zamisliti, poglobiti vase, razmisliti sebe in družbo, v kateri živi. Lahko še toliko pišem o knjigah in o vsem lepem in dobrem, ki sem ga našel v njih, nikogar ne bom prepričal, da smo tisti, ki knjige beremo, boljši, ker tega niti nočem in vem, da ni tako.

In če sem prijatelju Fabiu, ki me je pred leti obešenjaško zafrkaval na račun dejstva, ker hodim k maši, z besedami: "Vidiš, kako lepo je, ker se midva razumeva, jaz sem namreč za to, da se imamo radi: jaz imam, recimo, rad ženske, nekdo drug hodi v hribe, tretji igra frizbi, ti pa hodiš k maši, lepo je, da se vsi razumemo in spoštujemo drug drugega!", enostavno rekel, da ga bom brncil v koleni, če ne neha takoj, in se je Fabio, ki ima veliko srce, takrat prešerno zasmel, pa je v tej Fabiovi domislici le veliko resnice.

Za spoštovanje drugačnosti namreč gre, za tisto spoštovanje drugačnosti in drugačnega, drugega in drugih, različnega in različnih, ki ga vse bolj pogrešam danes, a za katerega tudi vem, da je edino, kar me dela človeka in obenem drugačnega. Že res, da se govori, kako je Sveto pismo, Biblija, knjiga vseh knjig, in tudi to se ponavadi pove, da je najbolj razširjena knjiga na svetu, a je prav tako res, da je veliko resnice tudi v besedah, ki mi jih je mimogrede navrgel pred kratkim dober poznavalec knjig in nekristjan, ko mi je očitajoče rekel: "Kristjani ste danes v krizi tudi zato, ker ne berete Svetega pisma, ker ne živite po evangeliju! Saj je vendar res, da je v evangeliju vse napisano".

Na te besede sem se spomnil v Ogleju v soboto, 12. t. m., ko sem poslušal duhovno razčlemba kardinala Beniamina Stelle, učenje se ji reče "Lectio magistralis", posvečenega človeka, ki ga je papež Francšek poklical, da vodi Kongregacijo za duhovnike. Mož iz Veneta me je presenetil z jasno besedo, čisto, preprosto besedo in z jasnimi mislimi, ki niso vsebovale nepotrebnih ter praznih floskul, ampak je bilo v njih eno samo iskanje človeka, vsakega človeka in resnice ter Resnice, predvsem pa jasno sporočilo evangelija, ki zahteva od kristjana, da gre med ljudi, med druge in drugačne, da je med njimi sam drugačen, tak, kakršnega zahteva Jezus v evangeliju. Predvsem pa je povedal, da kristjani zmotno pristajajo na dejstvo, ki nam ga sedanja nekrščanska družba vsiljuje, in govorimo o Jezusu kot ideji in ne kot človeku in Bogu obenem. In sem bil spet pri drugačnem, drugem in drugačnosti.

**MORSKA
PROGA
GRADEŽ
TRST**

OD **1. JUNIJA**
DO **31. AVGUSTA**
(razen na delovne
ponedeljke)
2014

Odhodi iz TRST Pomol Audace	Prihod v GRADEŽ Pomol Torpediniere
08.15	09.45
12.45	14.15
16.45	18.15

Odhodi iz GRADEŽ Pomol Torpediniere	Prihod v TRST Pomol Audace
10.15	11.45
14.30	16.00
18.30	20.00

Povezave so odvisne od vremena in stanja na morju

INFO:
800 955 957
apt@aptgorizia.it
www.aptgorizia.it

Prodaja VOZOVNIC je na krovu ladje

Enosmerna vozovnica € 6,95	Poimenski abonmaji
Povratna vozovnica € 10,55	10 vozovnic € 41,55
	50 vozovnic € 83,10
	Prevoz kolesa € 0,85
	Na krovu ladje je dovoljeno vkrcanje dveh koles na vsako potovanje

Povratna vozovnica je veljavna samo na dan izdaje

Imetnik FVG CARD (+ otrok pod 12. letom starosti) ima pravico do brezplačne uporabe enega povratnega potovanja od dneva potrditve kartice

VIDOZ stefano

POPRAVA AVTOMOBILOV

mehanična delavnica in avtoličarstvo

Avtoličarstvo PPG autorefinish

Pripravljanje barv na vodni podlagi

Barvanje v peči

Popravljanje podvozij

Restavriranje starih avtomobilov

Menjava vetrobranskih stekel

Leplenje folij za osenčenje 3M

Oskrba in montaža klimatskih naprav

Montaža radijskih in navigacijskih naprav

Tuning / Osebne rešitve za avte

Računalniška diagnoza in tehnični pregledi za avte različnih znamk

Pooblaščen mehanična delavnica za električna popravila

G IADI servis - Magneti Marelli Checkstar

Nadomestna vozila

Menjava pnevmatik ter občasne revizije zunanosti avta

Via del Collio, 7

LUCINICO - LOČNIK

Tel. 0481.390201 - ezvidoz@tin.it

OBLAČILA

Capri

dal 1937

Nadaljujejo se ugodne priložnosti

POLETNIH POPUSTOV

Ul. Redipuglia, 5 - FOGLIANO (GO)

Tel./Faks 0481.489256

BOLTERI

HIŠNA OPREMA

Več kot 50 let inovacije,
tehnologije, designa
in kakovosti

Realizacije
po meri

BOLTERI HIŠNA OPREMA

Ul. Rusijan, 19

34070 Sovodnje ob Soči (GO)

Tel. **0481.20633** - Fax 0481.522115

info@bolteri.com

www.bolteri.com

